

MØTEINNKALLING

Utvalg: PLAN OG RESSURSUTVALGET
Møtested: Møterom 2. etg
Møtedato: 17.09.2021 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. 75569000
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Innkalt for
Leder	Tom Forstun Antonsen	FO	
Nestleder	Iris Skoglund		
Medlem	Espen Erling Karlsen		
Medlem	Tommy Rasch		
Medlem	Linda Tove Tverrånes Moen		
Varamedlem	Bent Ove Tollåli		

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
		Referater
		Delegerte vedtak
		Tematime med Statsforvalteren om jordlov og konsesjonslov
31/21	21/565	GODKJENNING AV PROTOKOLL - PLAN OG RESSURSUTVALGET
32/21	21/73	KULTURMILJØPLAN-OPPSTART MED PLANARBEID
33/21	20/901	KLAGEBEHANDLING - DISPENSASJON BASESTASJON FOR MOBIL KOMMUNIKASJON TOLLÅDALEN 22/4
34/21	21/315	SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT - OPPSETT AV BÅTSKYDD 16/121

35/21

21/193

KLAGE PÅ DELEGERT VEDTAK 33/21 I PLR

36/21

21/325

SØKNAD OM MOTORFERDSEL - BARMARK - ANE SELFORS

Moldjord, 10.09.2021

Tom Forstun Antonsen
leder

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: - Utvalg: PLR Plan og ressursutvalget

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
20/579-15 2778/21	01.06.2021 Knut Leithe SVAR - INNSYNSBEGJÆRING I NY SKOLE-SAKEN	BK/OPP/V/KARI 041	
20/35-20 3079/21	15.06.2021 Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg FLYTTING AV TIDSPUNKT FOR MARKERING AV TRAFIKKOFRENESE DAG	BK/OPP/V/KARI 144	
21/348-1 3127/21	17.06.2021 FRIVILLIG RAPPORTERING AV SETT HJORT UNDER ELG- OG RÅDYRJAKTA	BK/TEK/TOS K46	
20/489-45 3139/21	22.06.2021 Det kongelige Landbruks- og Matdepartement RUNDSKRIV OM KONSESJONSLOV OG JORDLOV	BK/TEK/TOS 020	
21/153-4 3177/21	24.06.2021 Nordland Fylkeskommune BEKREFTELSE PÅ MOTTATT INNMELDING - BEHOV FOR LESKUR OG BUSSLommer langs fylkesveg 2021	BK/OPP/V/KARI N00	
21/168-17 3198/21	25.06.2021 KRAV OM Å DOKUMENTERE TILGANG TIL GODKJENT ETTERSØKSHUND TIL JAKT PÅ HJORTEVILT	BK/TEK/TOS K46	
20/539-15 3236/21	28.06.2021 - Trygg Trafikk NY KONTAKTPERSON HOS TRYGG TRAFIKK NORDLAND FOR «TRAFIKKSIKKER KOMMUNE»	BK/OPP/V/KARI 144	

Knut Leithe
Beiarfjellveien 67
8110 MOLDJORD

SVAR - INNSYNSBEGJÆRING I NY SKOLE-SAKEN

Vedlagt følger alle dokumentene i sak 20/882 BYGGING AV NY SKOLE OG HALL.

Om du også mente å skulle ha dokumenter fra tidligere år, ber vi deg gi beskjed.

Vi regner heller ikke med at alle innspillene i forhold til bruk av hallen er innenfor det du ønsker. Du finner dessuten et sammendrag i denne saka.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Laila Gabrielsen
Servicetorget
Beiarn kommune

Vedlegg: Sak 20/882

Kopi til: Kari Marie Sandvik Stenmark

Vår dato: 15.06.2021
Vår referanse: 21/442- 2
Journalpostid: 21/69094
Deres dato:
Deres referanse:
Org.nr: 964 982 953

Beiarn kommune
Moldjord

8110 MOLDJORD

Beiarna Kommune		
Ar. Saksnr.	Dok. nr.	Reg. nr./år
20/35	20	3074/21
15 JUN 2021		
Ark. kode P	144	
Ark. kode S		
Avdeling	Saksbehandler	
Kassasjef	Gruppen	KARI

Flytting av tidspunkt for making av trafikorkfrenes dag

Til orientering har Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg besluttet i møte 10.03.2021 å følge FN sin markering av mennesker som er drept eller hardt skadd i trafikken. Dette gjøres hvert år, den tredje søndag i november.

Verdens dag til minne om ofre for trafikulykker

Mer informasjon kommer senere.

Skulle det vise seg å være vanskelig å gjennomføre dette på en søndag oppfordres dere til å markere enten fredag før, eller mandag etterpå.

Med vennlig hilsen

Kristin Meland
sekretariatsleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

NFTU består av tre politikere og ledes av fylkesråd for Transport og infrastruktur Bent-Joacim Bentzen (Sp), i tillegg til konsultative medlemmer som bidrar med faglige innspill.

Hovedmottakere:

Alstahaug kommune	Strandgata 52	8800	SANDNESSJØEN
Andøy kommune	Postboks 187	8483	ANDENES
Bindal kommune	Oldervikveien 5	7980	TERRÅK
Bodø kommune	Postboks 319	8001	BODØ
Brønnøy kommune	Rådhuset	8905	BRØNNØYSUND

Adresse: Postmottak Tlf.: 75650000
Fylkeshuset E-post: post@nfk.no
8048 Bodø

Transport og infrastruktur
Vegplan
Kristin Meland
Tlf: 75650133

Besøksadresse: Moloveien 16

Vedlegg

- Skjema for sett hjort i Beiarn kommune.

Sett hjort under elgjakta

År	Vald nr	Navn på vald	Jaktfelt	Navn på jaktfelt

Sett dyr i antall

Dato	Antall jegere	Timer jaktet	Bukk	Kolle	Kolle m kalv	Kalv	Ukjent	Sum

Kommentar:

Navn på kontaktperson for skjema

Telefonnr.

Dersom ei kolle er observert gående med kalv føres hun som 1 kolle med kalv. Kalv(er) føres under kalv.

Er du usikker på kjønn/alder, fyller det ut under ukjent og eventuelt legges til kommentar.

Skjemaet sendes til viltansvarlig i kommunen for registrering i kommunens eget telleskjema/arkiv.

«f1»
«f3»
«f5» «f6»

FRIVILLIG RAPPORTERING AV SETT HJORT UNDER ELG- OG RÅDYRJAKTA 2021

Nye målsettinger for forvaltning av hjortevilt i Beiarn kommune er vedtatt, og her fremkommer et tydelig mål om at kommunen ønsker å få bedre oversikt over hjortestammen i Beiarn. Dette er et ledd i arbeidet med å øke kunnskapsgrunnlaget om arten, før kommunen i fremtiden kan vurdere å åpne for jakt.

Beiarn kommune ønsker hjelp fra vald, jaktlag og jegere i kommunen til å registrere hjort som dere ser under jakta. Her gjelder samme prinsipper for telling som ved obligatorisk registrering av sett elg under elgjakta. Vi ber om at dere bruker skjemaet aktivt ved observasjon av hjort under jakt, og at valdansvarlig samler inn skjema fra hele valdet og leverer de til kommunen snarest mulig etter endt jakt.

Vi ber om at valdansvarlig videreformidler dette, og deler ut sett hjort-skjema til sine jaktlag/jegere. Ved behov kan kommunen kontaktes for å kopiere opp flere eksemplarer.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Thomas Olufsen Skrautvol
fagleder skog, utmark og miljø

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Vedlegg:
- Sett hjort-skjema

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Beiarn Kommune		
Ar Saknr	Dokumentnr	Hög nr Ar
20/489	45	3139/21
18 JUN 2021		
Ark kode P	020	
Ark kode S		
Avdeling	Saksbeh	T05
Kategori	Eratter	

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1-1

17. juni 2021

Rundskriv om konsesjonslov og jordlov

Landbruks- og matdepartementet ga 26. mai 2021 ut to nye rundskriv som gjelder praktiseringen av jord- og konsesjonslovgivningen. Rundskriv M-1/2021 gjelder konsesjon, priskontroll og driveplikt, og rundskriv M-2/2021 gjelder driveplikt, omdisponering og deling etter jordlova. Formålet med rundskrivene er å gi kommunene, statsforvalteren, Kartverket og Landbruksdirektoratet veiledning om behandlingen av saker etter de to lovene.

Rundskrivene inneholder i hovedsak oppdateringer og presiseringer, og erstatter følgende rundskriv:

- M-3/2017 som gjelder konsesjon, priskontroll og boplikt
- M-2/2017 som gjelder driveplikt
- M-1/2013 som gjelder omdisponering og deling
- M-6/2003 som gjelder bestemmelsene om overføring av myndighet og forskrift om saksbehandling mv. i kommunen etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven.

Sammenslåingen av rundskrivene og den generelle oppdateringen vil gjøre det enklere for brukerne av rundskrivene å praktisere lovene. Med det for øyet er det også gjort en språklig gjennomgang.

Rundskriv M-1/2021 som gjelder konsesjonsplikt, priskontroll og boplikt inneholder ut over en generell oppdatering bl.a. tydeligere informasjon om når det må søkes konsesjon ved inngåelse av en opsjonsavtale. Omtalen i rundskrivet gir kommunen et tydeligere handlingsrom når den blir kjent med en slik avtale, og kan dermed bidra til å redusere nedbygging av matjord. Rundskrivet inneholder videre en omtale av de momentene som kommunen skal vurdere når et aksjeselskap søker konsesjon på overtagelse av en

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Avdeling for skog- og
ressurspolitikk

Saksbehandler
Ingrid Aasen
22 24 92 74

landbrukseiendom. Eierformen aksjeselskap må i slike tilfeller by på fordeler for landbruksdriften framfor personlig eierskap. Omtalen i rundskrivet av aksjeselskap kan bidra til at landbrukseiendommer i alminnelighet fortsatt eies av personer som selv skal bo på eiendommen og drive den. Rundskrivet inneholder også en omtale av kommunens oppfølging av boplikt i kommuner som har innført lokal forskrift om nedsatt konsesjonsgrense. Boplikten varer i slike tilfeller i hele eierperioden, og et mislighold kan oppstå lenge etter at eiendommen ble ervervet. Kommunen kan også lenge etter ervervet følge opp mislighold av boplikten med krav om salg av eiendommen. Omtalen kan gjøre det lettere for kommunene å håndheve sine lokale regler.

I rundskriv M-2/2021 som gjelder driveplikt, omdisponering og deling etter jordlova gis bl.a. tydeligere informasjon om at omdisponering av dyrka og dyrkbar jord til driftsbygning eller vei mv. som ikke er nødvendig for drift av eiendommen krever tillatelse etter jordloven. Hva som er nødvendig må ses i lys av framtidig påregnelig drift. Også oppføring av bygning eller opparbeidelse av parkering til bruk for tilleggsnæringer krever søknad. Det samme gjelder normalt driftsbygninger som føres opp på en eiendom hvor jordbruksarealet er leid bort. Det kreves ikke søknad hvis bruken av en eksisterende bygning endres. Samtykke til slike endringer kan likevel være nødvendig etter plan- og bygningsloven. Kommunen kan påby at ulovlige anlegg eller byggverk fjernes. Forsettlig brudd på bestemmelsen kan også straffes. I rundskrivet er også forholdet mellom delingsbestemmelsen og husdyrkonsesjonslovens regler beskrevet. Fradeling av tomt for å etablere kraftforkrevende produksjoner kan som hovedregel ikke anses som tjenlig. Fradelingen fører til at tomta blir en selvstendig landbruksenhet uten nødvendig grunnlag for spredeareal, det svekker landbrukseiendommen tomta deles fra, og kan legge til rette for samarbeid som kan være i strid med husdyrkonsesjonsloven.

De nye rundskrivene kan lastes opp her:

[Rundskriv M-1/2021 gjelder konsesjon, priskontroll og driveplikt](#)
[Rundskriv M-2/2021 gjelder driveplikt, omdisponering og deling etter jordlova](#)

Med hilsen

Hanne Klægstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingrid Aasen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Beiarn kommune
Moldjord

8110 MOLDJORD

Bekreftelse på mottatt innmelding behov leskur og busslommer langs fylkesveg 2021

Vi viser til brev fra oss til alle kommunene i Nordland, datert 08.03.2021, med forespørsel om hjelp til kartlegging av behov for leskur og busslommer langs fylkesveg for 2021.

Vi har mottatt innspill fra 18 kommuner og takker for alle innsendte bidrag.

Vi tar en gjennomgang av alle innspillene og ser på hvilke tiltak vi har anledning til å prioritere inneværende år. Kommunene blir orientert når vi har denne listen klar.

Med vennlig hilsen

Ivar Magne Heggli
prosjektleder

Toril Barthel
senioringeniør veg

Beiarn Kommune		
Ar Saknr	Dok nr	Reg nr Ar
21/153	4	3177/21
22 JUN 2021		
Ark.kode P	NOO	
Ark.kode S	NOO	
Avdeling	Saksbeh	
Kategori	Gravering	KARI

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Andøy kommune	Postboks 187	8483	ANDENES
Bindal kommune	Oldervikveien 5	7980	TERRÅK
Bodø kommune	Postboks 319	8001	BODØ
Bø kommune	Veaveien 50	8475	STRAUMSJØEN
Evenes kommune	Postboks 43	8539	BOGEN I OFOTEN
Fauske kommune	Postboks 93	8201	FAUSKE
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	INNDYR
Grane kommune	Industriveien 2	8680	TROFORS

Adresse Postmottak Tlf.: 75650000
Fylkeshuset E-post: post@nfk.no
8048 Bodø

Transport og infrastruktur
Vegforvaltning
Toril Barthel
Tlf: 75655225

Besøksadresse Moloveien 16

«f1»

«f3»

«f5» «f6»

KRAV OM Å DOKUMENTERE TILGANG TIL GODKJENT ETTERSØKSHUND TIL JAKT PÅ HJORTEVILT

For å sikre at påskutt og skadet vilt blir avlivet så raskt og effektivt som mulig er det påbud om tilgang til prøvet og godkjent ettersøkshund ved jakt på elg, hjort og rådyr. Hver enkelt deltaker i et jaktlag og enhver jeger som jakter alene har ansvar for at bestemmelsene etterleves. Viltloven presiserer i § 19 at jakt, felling og fangst skal utøves på en måte som ikke utsetter viltet for unødige lidelser. Det er derfor viktig å bruke godkjent ettersøkshund ved alle ettersøk. Hunder som ikke er godkjente til ettersøk kan selvfølgelig benyttes til jakt, men det må da i tillegg være en skriftlig avtale om tilgang til en godkjent ettersøkshund.

Kommunene har etter forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 23 myndighet til å kontrollere at det er inngått avtale om ettersøkshund og kan kreve at jeger sender kopi av inngått ettersøksavtale. Dette gjelder både som en rutinemessig kontroll forut for jakta og under jakta. Ved forespørsel fra kommunen plikter jeger å dokumentere inngått ettersøksavtale til kommunen. Under jakt skal dette skje umiddelbart.

Beiarn kommune ønsker i år å kontrollere at alle jaktlag/jegere har tilgang til godkjent ettersøkshund før jakta starter. Dette begrunnes med et ønske om å sikre at alle som skal jakte hjortevilt i kommunen har avtaler/ordninger om tilgang til godkjent ettersøkshund på plass i god tid før det skal jaktes, og ikke minst for å sette fokus på viktigheten av at godkjent hund er tilgjengelig og skal brukes ved ettersøk etter påskutt hjortevilt.

Beiarn kommune krever derfor med hjemmel i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 23, at alle jaktlag og personer som jakter alene skal fremvise nødvendig dokumentasjon om tilgang til godkjent ettersøkshund innen 15. september 2021.

De som har egen ettersøksekvipasje i jaktlaget tilgjengelig under hele jaktutøvelsen kan sende kommunen kopi av dokumentasjon fra Norsk Kennel Klub. Alle andre må sende kopi av signert ettersøksavtale, som gjelder for hele perioden det skal jaktes, til kommunen.

Dette brevet sendes til valdansvarlig representant, og valdansvarlig er ansvarlig for at dette videreformidles til hvert enkelt jaktfelt/-lag i sitt vald. Kopi av brevet sendes også elektronisk per e-post til de jaktledere kommunen har registrert e-postadressen til. Dokumentasjon som beskrevet ovenfor skal sendes til kommunen, enten per e-post til post@beiarn.kommune.no eller per post til Beiarn kommune, Nedre Beiarveien 906, 8110 Moldjord innen fastsatt frist.

BEIARN
kommune
TEKNISK OG LANDBRUK

Saksnr.: 21/168
L.nr.: 21/3198
Vår dato: 22.06.2021
Arkiv: P K46 /
Gradering: /

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Thomas Olufsen Skrautvol
fagleder skog, utmark og miljø

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi til:

- Jaktledere med registrert e-post

Beiarn kommune

Fra: Beiarn kommune
Sendt: fredag 25. juni 2021 12:34
Til: Beiarn kommune
Emne: VS: Ny kontaktperson hos Trygg Trafikk Nordland for «Trafikksikker kommune»

Fra: Marianne Schou Bakos [mailto:bakos@tryggtrafikk.no]
Sendt: fredag 25. juni 2021 11:34
Til:
Emne: Ny kontaktperson hos Trygg Trafikk Nordland for «Trafikksikker kommune»

Til informasjon

Rådgiver Tore Jeremiassen hos Trygg Trafikk Nordland har lenge jobbet med trafikksikkerhetstiltaket "Trafikksikker kommune". Nå går Tore av med pensjon og jeg er ny kontaktperson for dette tiltaket i Nordland.

Vennligst videresend denne e-posten til kommunens koordinator for trafikksikkerhetsarbeidet dersom den ikke har kommet fram til rette vedkommende.

Trafikksikkerhetsmidler fra 2022

Nordland har i dag 19 kommuner som oppfyller alle kriteriene Trygg Trafikk setter for at kommuner kan godkjennes og sertifiseres som "Trafikksikker kommune". Sertifiseringen gjelder for 3 år, og flere kommuner holder nå på med arbeidet for å bli godkjent for en ny periode. Vi viser i den forbindelse til [brev av 10.05.21 fra Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg](#) til kommunene, med informasjon om endring i instruks for å søke trafikksikkerhetsmidler fra 01.01.2022. Endringen innebærer at kommunen må være godkjent som trafikksikker kommune for å kunne søke midler til fysiske tiltak.

Dersom din kommune ønsker å starte arbeidet med å bli sertifisert som "Trafikksikker kommune", er i arbeid med å bli godkjent på nytt eller har andre spørsmål i denne sammenheng; ta gjerne kontakt med meg eller [Kari Vassbotn, regionleder for Nordland](#).

Vi høres!

--

Med vennlig hilsen

Marianne Bakos
Rådgiver, Trygg trafikk Nordland

Mobil: 932 15 005
E-post: bakos@tryggtrafikk.no
instagram: [instagram.com/tryggtrafikknordland](https://www.instagram.com/tryggtrafikknordland)

Beiarn Kommune		
Ar. Bakem:	Dato:	Region:
20/539	15	6236/21
25 JUN 2021		
Arkivtype P	144	
Arkivtype S		
Avdeling		
Kontaktperson	KARI	

Delegerte vedtak

Dato: - Utvalg: PLR Plan og ressursutvalget

Arkivsak	Dato Navn Innhold	Saksnr.	Avd/Sek/Saksb.	Arkivkode Resultat
21/291	28.05.2021 SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK 12/18 - SETERSTUE / UTLEIE JAN NAVJORD	DS 41/21	BK/TEK/FM	GNR 12/18
21/307	01.06.2021 BYGGESØKNAD - NY ALTAN MED TAK 42/19 GULLAUG STEEN	DS 42/21	BK/TEK/TG	GNR 42/19 Søknad innvilget
20/942	02.06.2021 William Øvernes GODKJENNING AV PLAN FOR NYDYRKNING 36/5 WILLIAM ØVERNES	DS 43/21	BK/TEK/AMW	GNR 36/5
20/943	02.06.2021 William Øvernes GODKJENNING AV PLAN FOR NYDYRKNING 27/2 WILLIAM ØVERNES	DS 44/21	BK/TEK/AMW	GNR 27/2
21/320	11.06.2021 SØKNAD OM HELIKOPTERTRANSPORT - TORBJØRN TRONDSEN	DS 45/21	BK/TEK/TOS	K01
21/399	25.06.2021 SØKNAD OM TILLATELSE - TILBYGG FRITIDSBOLIG GNR. 3, BNR. 1	DS 46/21	BK/TEK/FM	GNR 3/1
21/347	25.06.2021 DELING AV LANDBRUKSEIENDOM 41/16 - JORDLOVSBEHANDLING	DS 47/21	BK/TEK/TG	GNR 41/16
21/403	28.06.2021 Lars Kåre Andreassen SØKNAD OM HELIKOPTERTRANSPORT ØYNESFJELLET LARS KÅRE ANDREASSEN	DS 48/21	BK/TEK/TOS	K01
20/684	09.07.2021 Bård Erik Olsen SØKNAD OM HELIKOPTERTRANSPORT BÅRD OLSEN	DS 49/21	BK/TEK/TOS	K01

- 21/456 **27.07.2021** DS 50/21 BK/TEK/TOS K01
MOTORFERDSEL I UTMARK - BARMARK
- 21/460 **29.07.2021** DS 51/21 BK/TEK/FM GNR 44/17
SØKNAD OM BYGGETILLTATELSE - TILBYGG GNR. 44, BNR. 17.
- 21/443 **06.08.2021** DS 52/21 BK/TEK/TOS GNR 54/4, 8, 9
**SØKNAD OM KONSESJON PÅ ERVERV AV FAST EIENDOM -
GNR/BNR 54/4,8,9 - FRODE JOHAN JOHANSEN**
- 18/115 **27.08.2021** DS 53/21 BK/TEK/AMW GNR 18/6,7 og 11
**Irene Margrethe Carlsen
DISPENSASJON FOR SPREDNING AV HUSDYRGJØDSEL PÅ ENG
IRENE MARGRETE CARLSEN**
- 21/512 **02.09.2021** DS 54/21 BK/TEK/FM GNR 41/36
**SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT - NY
GARASJE 41/36 MORTEN MIKALSEN**
- 21/305 **02.09.2021** DS 55/21 BK/TEK/TG GNR 13/9
**SØKNAD OM FRADELING AV DEL AV EIENDOM 13/9 FOR SALG SOM
TILLEGGSJORD**
- 21/507 **08.09.2021** DS 56/21 BK/TEK/FM GNR 18/36
**SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT -
RIVING AV ELDRE FJØS GNR. 18, BNR. 36**

GODKJENNING AV PROTOKOLL - PLAN OG RESSURSUTVALGET

Saksbehandler: Anders Forstun
Arkivsaksnr.: 21/565

Arkiv: 033

Saksnr.: **Utvalg** **Møtedato**
31/21 Plan og ressursutvalget

17.09.2021

KULTURMILJØPLAN-OPPSTART MED PLANARBEID

Saksbehandler: Janne Berntsen
 Arkivsaksnr.: 21/73

Arkiv: 144

Saksnr.: **Utvalg** **Møtedato**
 32/21 Plan og ressursutvalget

17.09.2021

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret vedtar oppstart av arbeidet med kulturmiljøplan for Beiarn kommune. Planen utarbeides som en temaplan og legges inn i kommunes planstrategi ved neste revisjon.

Avdeling for Oppvekst og kultur får ansvar for planen, etablering av arbeidsgruppe samt engasjement av ekstern konsulent.

I tillegg til midlene fra Riksantikvaren, settes det av kroner 50 000 i gjeldende kulturbudsjett for 2022 til utarbeidelse av planen.

Saksutredning:

Beiarn kommune har ikke tidligere hatt en plan som regulerer arbeidet med kulturminner eller kulturmiljø (områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng). Et par vesentlig argument for at det bør lages en slik plan nå, er blant annet at kommunen har sagt opp avtalen med Nordlandsmuseet og overtatt eieransvar til stavkirka på Savjord. Her foreligger det ennå ingen driftsplan på anleggene. Kulturmiljøplanen kan være med på å tegne et forvaltningskart i løpet av de neste år.

Riksantikvaren har de siste tre år utlyst midler til utarbeidelse av kulturminneplaner i kommunene. 2020 var siste mulighet for å søke midler. Beiarn kommune har søkt og fått innvilget 100 000 kroner til utarbeidelse av kulturmiljøplan for Beiarn. Det skal foreligge et vedtak fra kommunestyret for å få utbetalt tilskuddet.

Riksantikvarens prosjekt i denne forbindelse, heter «Kulturminner i kommunene» (KIK). Målsettingen er å styrke kompetansen i kommunen, og få bedre oversikt over verneverdige kulturminner.

Kulturmiljøplanen blir utarbeidet som en temaplan.

Oppvekst og kultur vil ha ansvaret for planen, i samarbeid med avdeling for Plan og miljø. Med en kommunal tilleggsandel på rundt 50 000, vil man kunne engasjere en ekstern konsulent til å utføre hovedarbeidet med planen. Riksantikvaren anslår at man bruker et år på utarbeidelsen av en kulturmiljøplan. Planens innhold må man ta stilling til når planarbeidet starter opp. Arbeidet gjøres i samråd med Nordland fylkeskommune, frivillige ressursgrupper og andre med lokalhistorisk kunnskap og interesser.

Andre nyttige formål med kulturmiljøplanen:

Planen kan gi grunneier og innbygger kunnskap om kulturminner, rettledning og støtte til vedlikehold og bruk

Skolen kan bruke lokale kulturminner i undervisning – historie m.m.

Plan- og byggesakshåndtering kan lettere ta hensyn til kulturminneverdiene.

Man styrker kulturminnegrunlaget for konsekvensutredning i kommuneplan.

Kommunen, frivilligsektor og museer kan bruke kulturarven til å skape gode opplevelser og formidling i samarbeid med næringsliv.

Man får et bedre grunnlag for utvikling av turisme og håndtering av offentlig tilskudd.

Man styrker kulturminnekompetansen generelt.

Juridiske virkemidler her er Kulturminneloven og Plan- og bygningsloven.

Vurdering:

Kommunene er viktige som forvaltere av kulturminner og kulturmiljø. For å være best mulig rustet til forvaltningsoppgavene er en kulturmiljøplan et godt verktøy. Det vil gi kommunen oversikt over viktige kulturminner og være en plan for forvaltning av dem. Den gir grunnlag for og antakelig et kriterium for annen offentlig finansiering. Den kan sikre verdier øke kjennskapen til Beiarns historie og bidra til verdiskaping og samfunnsutvikling innenfor framtidig planarbeid.

Vedlegg:

Tilsagnsbrev fra Riksantikvaren

SAKSBEHANDLER
Bodil Johanne Paulsen

VÅR REF.
20/11938-47

DERES REF.

VÅR DATO
23.06.2021

DERES DATO

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Beiarn kommune
Kommunehuset
8110 MOLDJORD

Beiarn Kommune		
Postnr	Postboks	Begrunnelse
21/73	2	3204/21
23 JUN 2021		
Ansøker P	144	
A. nr		JB
Beskrivelse		

Beiarn kommune. Vedtak om tilskudd fra statsbudsjettet 2021 kap. 1429 post 60 til arbeid med kulturmiljøplan i Beiarn

Riksantikvaren viser til søknad fra Beiarn kommune oversendt fra Nordland fylkeskommune.

Vedtak

Riksantikvaren gir med dette tilskudd over statsbudsjettet kapittel 1429 post 60 på inntil kr. 100 000 til arbeidet med kulturmiljøplan for Beiarn kommune.

Begrunnelse

Kommunen ønsker å utarbeide en plan for kulturmiljø, og har ikke tidligere mottatt midler fra Riksantikvaren til slikt arbeid. Riksantikvaren har mål om at alle kommuner har oversikt over verneverdige kulturmiljø og planer for forvaltningen av disse.

Vilkår

Riksantikvaren stiller følgende vilkår:

- Arbeidet utføres som beskrevet i søknaden, etter anbefalingene gitt på Riksantikvarens nettsider www.ra.no/kik og i samarbeid med frivillige, eiere, regional kulturmiljøforvaltning og andre relevante samarbeidsparter.
- Tilskuddet gis under forutsetning av politisk vedtak om planarbeidet og at endelig vedtatt plan sendes Riksantikvaren etter vedtak sammen med utskrift av møtebok.

3. Ved vesentlige endringer av budsjett og framdrift skal det sendes melding om dette til Riksantikvaren og kulturmiljøforvaltningen i fylkeskommunen.
4. Kommunen ber fylkeskommunen om utbetaling av midlene. Her skal det framgå hvilke gjennomførte aktiviteter og utgifter som skal dekkes innenfor tilskuddsbeløpet, slik at dette kan overføres i sin helhet.
5. Kommunen skal rapportere årlig til Riksantikvaren fram til ferdig plan foreligger. Vi sender ut e-post om rapportering hver høst. Vi ber å få navn og e-postadresse til en kontaktperson for arbeidet.

Vedlagt følger Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet kap.1429 post 60. Mottaker skal sette seg godt inn i retningslinjene og vilkårene for tilskudd. Det er en forutsetning for utbetaling av tilskuddet at vilkårene både i dette brevet og i vedlegget oppfylles.

Etter klagefristens utløp anses vedtaket om tilskudd med tilhørende vilkår som akseptert av tilskuddsmottaker.

Oppfølging

Fylkeskommunen vil være kommunens nærmeste rådgivere i planarbeidet, og vi anbefaler at kommunen har tett kontakt med dem i arbeidet. Der det er relevant vil Sametinget være en viktig samarbeidspart. Regionalforvaltningen holder jevnlig samlinger og møter med kommunene og Riksantikvaren prøver å være til stede på så mange som mulig av disse samlingene. Dette er nyttige arenaer der kommunene kan lære av hverandre og erfaringer vil bringes videre blant annet via nettsider og kurs og veiledning.

Utbetaling av tilskudd

I henhold til økonomiinstruks for staten skal tilskuddsbeløp utbetales for å dekke aktuelle utgifter. Tilskuddsmottaker må sende skriftlig utbetalingsanmodning til fylkeskommunen. Utbetalingsanmodningen må angi hvem som skal være mottaker, hvilket kontonummer utbetalingen skal skje til og må være underskrevet av prosjektansvarlig/kommunen.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker (jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29). En evt. klage skal stiles til klageinstansen, men sendes til Riksantikvaren innen tre uker etter at dette brevet er mottatt.

Ta gjerne kontakt med oss ved behov.

Vennlig hilsen

Leidulf Mydland
seksjonssjef

Bodil Johanne Paulsen
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg: 1

Kopi til: Nordland fylkeskommune, Postboks 1485 Fylkeshuset, 8048 BODØ

RETNINGSLINJER OG VILKÅR FOR TILSKUDD FRA STATSBUDSJETTET KAP. 1429 post 60

Det er en forutsetning for utbetaling av tilskudd at arbeidene/tiltaket/prosjektet gjennomføres som beskrevet i tilskuddsbrevet og at disse retningslinjer og vilkår følges.

Informasjonsplikt

Tilskuddsmottaker plikter å underrette Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget skriftlig dersom noen av forutsetningene for prosjektet endrer seg.

Endringer i fremdrift eller andre uforutsette forhold skal varsles så tidlig som mulig, og prosjekt- planen justeres i samråd med tilskuddsgiver.

Det må søkes om å omdisponere tilskuddsmidler til andre deler av prosjektet eller andre tiltak enn det er gitt tilskudd til. En søknad om omdisponering må sendes Riksantikvaren/ fylkes- kommunen/Sametinget før tiltaket iverksettes.

Tilskuddet er tidsbegrenset

Tilskuddet er gitt for inneværende år.

Posten er ikke overførbar. Midler som ikke blir brukt i inneværende år settes av i kommunen/ fylkeskommunen på bundet fond - øremerkede midler. NB! Merk at påløpte renter på bundne fond skal godskrives fondets formål.

Utbetaling

Utbetaling av tilskudd skal skje i henhold til vedtak om tilskudd.

Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget forbeholder seg retten til å holde tilbake hele eller deler av tilskuddsbeløpet inntil sluttregnskap og rapport er mottatt.

Rapport og regnskap

Etter at prosjektet er avsluttet, skal det sendes regnskap og sluttrapport innen fristen som er angitt i vedtaket om tilskudd.

Rapporten skal inneholde relevant dokumentasjon som klart viser hvordan arbeidene/tiltaket/ prosjektet er gjennomført og om målene er nådd. Se tilskuddsbrevet for nærmere informasjon om krav til rapportering. Rapporten skal inneholde opplysninger om samlet finansiering spesifisert på:

- Riksantikvaren eller fylkeskommunen {kap. 1429 postene 60, 70, 71,72, 73, 74, 75, 77, 79}.
- Andre departement eller direktorat.

- Tilskudd fra kommunen, eller andre tilskudd fra fylkeskommunen.
- Annen finansiering (spesifisert).
- Egeninnsats/egenfinansiering.

Nærmere retningslinjer for dette finnes i Finansdepartementets veileder:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/veileder_etablering_og_forvaltning_av_tilskuddsordninger.pdf

Tilbakebetaling

Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget tar forbehold om at tilskuddet kan bli krevet tilbakebetalt, helt eller delvis, dersom mottaker gir uriktige opplysninger.

Dette gjelder også dersom kostnadene viser seg å bli lavere enn budsjettet i søknaden, eller dersom tiltaket ikke blir gjennomført etter forutsetningene.

Bevilgningsreglementet

Under henvisning til Bevilgningsreglementets § 10 gjør vi oppmerksom på at Riksantikvaren har adgang til å føre kontroll med at tilskuddet brukes etter forutsetningene. Riksrevisjonen har tilsvarende kontrolladgang hjemlet i lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 § 12.

**KLAGEBEHANDLING - DISPENSASJON BASESTASJON FOR MOBIL
KOMMUNIKASJON
TOLLÅDALEN 22/4**

Saksbehandler: Torbjørn Grimstad
Arkivsaksnr.: 20/901

Arkiv: GNR 22/4

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
3/21	Plan og ressursutvalget	22.01.2021
21/21	Plan og ressursutvalget	27.04.2021
24/21	Plan og ressursutvalget	04.06.2021
33/21	Plan og ressursutvalget	17.09.2021

Innstilling:

Saken legges frem uten innstilling ettersom vedtak er fattet og behandlingen gjelder klage på dette enkeltvedtaket.

Behandling/vedtak i Plan og ressursutvalget den 22.01.2021 sak 3/21

Behandling:

Utvalget fremmet flg. Forslag til vedtak:

«Plan og ressursutvalget ber utbygger av basestasjon for mobil kommunikasjon i Tollådalen, om en nærmere vurdering av plasseringen ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som har framkommet om leiksted for orrhøns».

De to forslagene til vedtak ble stilt opp mot hverandre:

Rådmannens innstilling fikk 1 stemme og falt.

Vedtak:

«Plan og ressursutvalget ber utbygger av basestasjon for mobil kommunikasjon i Tollådalen, om en nærmere vurdering av plasseringen ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som har framkommet om leiksted for orrhøns».

Vedtatt med 4 mot 1 stemme.

Behandling/vedtak i Plan og ressursutvalget den 27.04.2021 sak 21/21

Behandling:

Vedtak:

I medhold av plan- og bygningsloven § 19-2 innvilges ansvarlig søker Technogarden Engineering Resources AS og tiltakshaver Telenor Norge AS dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel for oppføring av basestasjon for mobilkommunikasjon på gnr. 22, bnr. 4, som omsøkt på ca koordinater N 66,892740, Ø 14,81087.

Vedtaket begrunnes med at god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnsikkerhet og beredskap. Tiltaket er etter naturmangfoldloven vurdert til å ikke

påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Dette ut fra uttalelse fra Norsk ornitologisk forening, der de peker på at aktivitet kan ha negativ innvirkning i anleggsfase, men at mast, frekvens på sender og bygningsmasse ikke har dokumentert påvirkning i driftsfase på orrleik. I sum vurderes dermed fordelene ved å innvilge dispensasjon som klart større enn ulempene.

Enstemmig vedtatt.

Behandling/vedtak i Plan og ressursutvalget den 04.06.2021 sak 24/21

Behandling:

Klagemotpart ga innen møtet ingen signaler om at det ikke kommer tilsvaret til klagen. Saken trekkes derfor fra sakskartet til dette møtet, og utsettes.

Vedtak:

Saken utsettes.

Enstemmig vedtatt.

Saksutredning:

Saken legges frem uten innstilling ettersom vedtak er fattet og behandlingen gjelder klage på dette enkeltvedtaket.

Bakgrunn:

Jamfør punkt 4 i delegeringsreglementet for Beiarn kommune, vedtatt av Beiarn kommunestyre 14. desember 2020 i sak 79/20, sendes klagen til behandling i det organet som har gjort vedtaket: «Som et hovedprinsipp skal en klage på vedtak først behandles på ny i det organet som har behandlet saken.»

Vurdering:

Rådmannen legger frem klagen uten vurdering. Vi legger ved saksfremlegg produsert i etterkant av møtet 27. april 2021. Eventuelle innspill fra klagemotpart (Technogarden & Telenor) legges frem i møtet, uten vår administrative vurdering.

Hvis klagemotpart ønsker 3 ukers frist til å gi tilsvaret vil saken bli meldt trukket i møte av rådmannen.

Vedlegg:

1. Klage på dispensasjonsvedtak av Plan- og ressursutvalget (PLR) i sak 21/21
2. Saksfremlegg til sak 21/21 i PLR
3. Vedlegg fra NOF til saksfremlegg sak 21/21 i PLR

Klage på dispensasjonsvedtak av Plan
og ressursutvalget i sak 21/21 Beiarn
kommune 27.04.2021.

Saksnr: 20/901-11 Løpenr: 2189/21

Beiarn Kommune		
Ar Saknr	16	Måned År
20/901		25/04/21
21 MAI 2021		
Ark kode P		
Ark kode S	22/4	
Avdeling	Saksbehandler	
Kategori	Gradering	T6

Innholdsfortegnelse

1. KLAGE PÅ DISPENSASJONSVEDTAK I SAK 21/ 21 BEIARN KOMMUNE	3
1.1 BAKGRUNNEN.....	3
1.2 DISPENSASJONSVEDTAKET	3
1.3 SAKSINNHALDET OG PROSESSEN OPPFYLLER IKKE BESTEMMELSENE I FORVALTNINGSLOVEN, PLAN- OG BYGNINGSLOVEN OG NATURMANGFOLDLOVEN.....	4
1.4 SØKER/TILTAKSHAVER GIS IKKE ANLEDNING TIL Å IVERKSETTE TILTAKET FØR KLAGEN PÅ DISPENSASJONSVEDTAKET ER FERDIGBEHANDLET	4
1.5 KLAGENS OPPBYGNING	5
2. BETYDELIGE SVAKHETER I SAKSINNHold OG PROSESS	5
2.1 TRINN 1: UTBYGGER SENDER UT NABOVARSEL – 23.10.2020	5
2.2 TRINN 2: INNSIGELSER SENDES FRA OSS SOM NÆRMESTE NABO – 30.10.2020 (E-POST) OG 05.11.2020 (DOKUMENT)	5
2.3 TRINN 3: UTBYGGER SVARER OSS – 19.11.2020	5
2.3.1 Kort utdrag av svar fra Utbygger.....	5
2.3.2 Vår vurdering.....	6
2.4 TRINN 4: UTBYGGER SENDER SØKNADEN TIL KOMMUNEN –	7
2.5 TRINN 5: ADMINISTRASJONEN LAGER INNSTILLING MED ANBEFALING OM Å GODTA UTBYGGINGSSØKNADEN	7
2.5.1 Mangler i Innstillingen fra rådmannen (sitat av avsnitt 2).....	7
2.5.2 Flere alvorlige feil i rådmannens Saksutredning (sitat av avsnitt 2, 3 og 4).....	7
2.5.3 Flere alvorlige feil i rådmannens beskrivelse av Bakgrunn (sitat siste avsnitt):.....	8
2.5.4 Alvorlig feil i rådmannens Vurdering (sitat siste avsnitt):.....	9
2.6 TRINN 6: PLAN OG RESSURSUTVALGETS VEDTAK – 22.01.2021.....	9
2.7 VI OPPDAGER ALVORLIGE FEIL I SAKSGRUNNLAGET TIL PLAN OG RESSURSUTVALGET JF. TRINN 5 - 09.03.2021	10
2.8 TRINN 7: SAK FRA UTBYGGER –	12
2.8.1 Utbygger mottar grunnlagsmaterialet vedrørende vurdering av Naturmangfoldloven - 23.04.2021.....	12
2.9 TRINN 8: ADMINISTRASJONEN LAGER SAK TIL POLITISK BEHANDLING – 23.04 – 27.04.2021	12
2.9.1 Administrasjonens saksgang	12
2.9.2 Vår vurdering	12
2.10 TRINN 9: VEDTAK I PLAN- OG RESSURSUTVALGET – 27.04.2021	13
2.10.1 Plan- og ressursutvalget godkjenner dispensasjonssøknaden.....	13
2.10.2 Vår vurdering av saksgrunnlaget.....	13
3. ALTERNATIVE LOKASJONER AV MOBILMAST BLE PÅPEKT VED INNSIGELSER PÅ NABOVARSEL 5.11.2020..	14
4. VURDERING AV KONSEKVENSER AV VEDTATT LOKASJON AV MOBILMAST I HENHOLD TIL NATURMANGFOLDLOVEN	16
4.1 UTBYGGER OG ADMINISTRASJONENS VURDERING AV NATURMANGFOLDLOVEN RELATERT TIL VEDTATT STEDSVALG FOR MOBILMAST	16
4.1.1 Ansvarlig søker/utbyggers kunnskapsgrunnlag	16
4.1.2 Kunnskapsgrunnlaget må også omfatte konsekvenser for leve- og spillområdene for orrfugl.....	17
4.2 UTFYLLENDE KUNNSKAPSGRUNNLAG FOR Å VURDERE TILTAKET IHT. NATURMANGFOLDLOVEN.....	18
4.2.1 Vedtatt lokasjon for mobilmast er en gammel innflygings- og spillplass for orrfugl – andre alternativer reduserer de negative effektene.....	18
4.2.2 Høy risiko for at tiltaket medfører habitatsforringelse for orrfugl – alternative plasseringer har mindre negative effekter	19
4.2.3 Orrfugl er en særlig kollisjonsutsatt art - andre alternativer har mindre negative konsekvenser.....	19
4.3 EN SAMLET VURDERING AV LOKASJONSALTERNATIVENE	20
5. EKSEMPLER PÅ VURDERINGER UTFØRT AV FYLKESMANNEN / STATSFORVALTEREN I RELEVANTE SAKER..	20
5.1 SAK I HEMSEDAL KOMMUNE – ALTERNATIVE PLASSERINGER – VEDTAKET AVVISES GRUNNET SPILLPlass FOR ORRFUGL	20
5.2 SAK I NOTODDEN KOMMUNE - VIKTIGHETEN AV REGISTRERING AV SPILLPlassER FOR SÅRBARE ARTER I VILT KartVERKET.....	21
6 OPPSUMMERING OG KONKLUSJONER	22
REFERANSER	26

1. Klage på dispensasjonsvedtak i sak 21/ 21 Beiarn kommune

1.1 Bakgrunnen

Saken gjelder oppføring av teknisk utstyr for mobilkommunikasjon i Nedre Tollådal. Tiltaket er en 24 meter høy mast med et fotavtrykk på ca. 2 m², og en 3,1 m høy utstyrshytte på 8 m². De fysiske dimensjonene er store sett i forhold til området topografi og vegetasjon. Tiltaket ligger på kanten av et platå og vil ha betydelige fjern- og nærvirkninger. Det er lokalisert i et viktig område for spill- og reproduksjon for orrfugl.

Vedtatt plassering av tiltaket er cirka 90 meter fra bebyggelsen på vår eiendom. Høydeforskjellen mellom vår tomt og stedet masten skal plasseres er omlag 30 meter. Med en mast på 24 meter utgjør samlet høydeforskjell mellom vår tomt og toppen av masten 54 meter. Den estetiske utformingen av omgivelsene påvirkes følgelig i betydelig grad.

1.2 Dispensasjonsvedtaket

Følgende dispensasjonsvedtak ble fattet av Plan og ressursutvalget i møtet 27. april 2021:

Saksnr : 20/901
L.nr : 21/2189
Vår dato: 03.05.2021
Arkiv: PGNR/22/4
Gradering: /

Technogarden Engineering Resources AS

MELDING OM VEDTAK

Plan og ressursutvalget behandlet i møte 27.04.2021 sak 21/21.

Følgende vedtak ble fattet:

I medhold av plan- og bygningsloven § 19-2 innvilges ansvarlig søker Technogarden Engineering Resources AS og tiltakshaver Telenor Norge AS dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel for oppføring av basestasjon for mobilkommunikasjon på gnr. 22, bnr. 4, som omsøkt på ca koordinater N 66,892740, Ø 14,81087.

Vedtaket begrunnes med at god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnsikkerhet og beredskap. Tiltaket er etter naturmangfoldloven vurdert til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Dette ut fra uttalelse fra Norsk ornitologisk forening, der de peker på at aktivitet kan ha negativ innvirkning i anleggsfase, men at mast, frekvens på sender og bygningsmasse ikke har dokumentert påvirkning i driftsfase på orrleik. I sum vurderes dermed fordelene ved å innvilge dispensasjon som klart større enn ulempe.

Enstemmig vedtatt.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

1.3 Saksinnholdet og prosessen oppfyller ikke bestemmelsene i Forvaltningsloven, Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven

Klagen gjelder kommunens vedtak i dispensasjonssøknaden knyttet til lokasjon av basestasjonen. Tiltaket er lokalisert til et område avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift (LNFR) i kommunens arealplan. Det anlegges ikke vei frem til anlegget. Det framgår ikke av dispensasjonssøknaden hvordan strøm skal føres til tiltaket.

Siden tiltaket krever en dispensasjonssøknad påhviler det et særlig ansvar for administrasjonen å sikre at saken blir så godt opplyst som mulig før vedtak fattes jf. Forvaltningsloven §17. Den må **ekspisitt** avveie ulike hensyn opp mot hverandre i sine vurderinger og forslag til vedtak i saken. Dette påpekes i PBL § 19,2 tredje ledd «Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges **særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet**».

I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være **klart** større enn ulempene etter en samlet vurdering. Her må kommunen foreta en interesseavveining der fordelene ved tiltaket vurderes opp mot de konkrete ulempene.

Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsreglene.

- Vi dokumenterer at innholdet i saken gjennom rådmannens vurderinger, anbefalinger og forslag til vedtak *ikke* oppfyller kravene bak bestemmelsen i PBL §19-2 og §29-2. Det samme gjelder flere av paragrafene i Naturmangfoldloven, særlig §58-12.
- I tillegg vurderes *avvikene* fra kravene til utførelsen av administrasjonens rolle i saksbehandlingen å være så alvorlige at det ikke kan være tvil om at dette har vært *bestemmende* for kommunens dispensasjonsvedtak jf. Forvaltningsloven §41.
- Rådmannens administrasjon har *ikke* tilfredsstillende dokumentert at fordelene med dispensasjonen er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

1.4 Søker/tiltakshaver gis ikke anledning til å iverksette tiltaket før klagen på dispensasjonsvedtaket er ferdigbehandlet

På bakgrunn av sakens alvorlighetsgrad ber vi om at ansvarlig søker/tiltakshaver ikke gis anledning til å iverksette tiltaket før dispensasjonsvedtaket er:

- besluttet omgjort av kommunen slik at forslag til alternativ lokasjon og da spesielt alternativ 2 også blir utredet, eller at
- klagebehandlingen er ferdigstilt hos Statsforvalteren i Nordland.

Klagen på dispensasjonsvedtak og begrunnelse for at det ikke må gis anledning til å iverksette tiltaket før klagen er endelig ferdigbehandlet jf. Forvaltningsloven §42. Man kan argumentere for at dette er en unik sak som ikke vil skape presedens for andre framtidige dispensasjonssaker. En slik tilnærming har klare begrensninger.

Dersom denne saken representerer hva som aksepteres som minimumsstandarden for godkjenning av dispensasjonssøknader i kommuner så fremstår dette som en betydelig endring av etablert forvaltningspraksis. Her vises det også til Fylkesmannens / Statsforvalterens behandling og vedtak i dispensasjonssaker knyttet til etablering av mobilmast.

1.5 Klagens oppbygning

I del 2 påpekes svakheter i saksinnhold og prosess. Til hjelp brukes en tidslinje hvor trinnene i arbeidet inngår. For å redusere tidsbruken og forenkle vurderingen av klagen er relevant materiale tatt med i dokumentet.

Del 3 dokumenterer eksistens av alternative lokasjoner i nærheten av vedtatt plassering av tiltaket. Hvert alternativ har ulik topografi og konsekvenser for økologisk funksjonsområde. Eksplisitte vurderingskriterier ble utledet fra bestemmelser i Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Alternative stedsvalg ble på en enkel måte vurdert opp mot kriteriene. Dette ble dokumentert og overlevert i vårt svar på nabovarsel.

Del 4 er basert på etablert kunnskap fra forskning, offentlige utredninger, samt lokalkunnskap om området mobilmasten er vedtatt lokalisert. Her gis en mer utdypende vurdering av konsekvenser av vedtatt lokasjon sett opp mot Naturmangfoldloven. Avslutningsvis gis en samlet vurdering av lokasjonsalternativene sett i forhold til lovverket.

I del 5 gis to eksempler på saker og vedtak av Fylkesmannen/Statsforvalteren som har stor overføringsverdi i forhold til dispensasjonsvedtaket i Beiarn kommune. Flere saker finnes.

Klagen avsluttes med en oppsummering og konklusjon, del 6.

2. Betydelige svakheter i saksinnhold og prosess

Under følger trinnene i saksbehandlingen. Her dokumenteres svakhetene og feilene i innholdet og prosessen.

2.1 Trinn 1: Utbygger sender ut nabovarsel – 23.10.2020

2.2 Trinn 2: Innsigelser sendes fra oss som nærmeste nabo – 30.10.2020 (e-post) og 05.11.2020 (dokument)

Vennligst se vedlagt dokument sendt 05.11.2020.

2.3 Trinn 3: Utbygger svarer oss – 19.11.2020

2.3.1 Kort utdrag av svar fra Utbygger

Deres merknader:

- *Er det teknisk mulig å forskyve tiltaket cirka 40 meter uten at man forringer kvaliteten og stabiliteten på basestasjonens drift? Den vil fortsatt være plassert hos samme grunneier.*

Basestasjonen plasseres på en høyde ovenfor hytta vår. Det er flere vektige argumenter for at tiltaket plasseres «litt inn» på flaten sett fra vår hytte, men likevel så nært Tollådalsveien som mulig. Vi har derfor anbefalt to alternative plasseringer av basestasjonen. Vennligst se vedlagt kart (pdf-fil).

De to alternative plasseringene av tiltaket har klare fordeler uten at det forringer andre parters interesser:

1. Fugle- og dyrelivet blir bedre ivaretatt.
2. Plassering av basestasjonen fordrer en dispensasjonssøknad i «LNFR-område» i kommuneplanen.

Plassen hvor basestasjonen er foreslått oppført er viktig for fugle- og dyrelivet. Orrfugl har f.eks. spillplass på høydedraget hvor masten er planlagt lokalisert. Dette er en spillplass som har eksistert i flere hundre år.

3. Ny basestasjon oppføres slik at kommunen og dens innbyggere fortsatt får en god og stabil dekning. Kvalitet og driftsstabilitet endres ikke av «ny» plassering / lokasjon av basestasjonen.
4. Vi ser ikke at grunneier påføres økte ulemper som følge av våre to forslag til ny plassering av basestasjonen. Grunneier vil også få samme kompensasjon som tidligere.
5. Avstand til eksisterende strømnnett blir noen meter kortere. Kommunens kostnader med å føre frem strøm endres ikke.
6. Høydeforskjellen mellom vår hytte og tiltakshavers planlagte plassering er omlag 30 høydemeter. En mast på 24 meter på «kanten» av berget vil virke ruvende for oss. Visuelt blir ny plassering av tiltaket vesentlig bedre for oss. Den estetiske utformingen vil følgelig bli bedre for oss. Vi ser heller ikke at andre påføres økte ulemper knyttet til den estetiske utformingen og plasseringen.
7. Tilgjengeligheten for grunneier og allmennheten blir ikke redusert.

Vårt forslag til alternativ plassering av basestasjon mobiltelefoni er vist i vedlegg.

- Alt. 1: Lokasjonen er akkurat der hvor basestasjonen er plassert på illustrasjonsbilde i vedlegg F- 01 side 3.
- Alt. 2: Lokasjon er omlag 35 meter fra plassering av alt. 1. Dersom man tar utgangspunkt i illustrasjonsbilde i vedlegg F-01 side 3 er det akkurat der hvor fotografen sto når bildet ble tatt. Alternativ 2 er ett flatt bergparti på en liten høyde. Bergpartiet har et areal i størrelsesorden 30m².

Kommentarer til deres merknader:

Telenor har vurdert deres merknader, og i den forbindelse har også hatt kontakt med grunneier. Grunneieren ønsker ingen alternativ plassering enn det som er omsøkt, og årsaken til dette er at familien bruker området til jakt.

Deres merknader til det planlagte tiltaket samt dette svarbrevet vil bli sendt til kommunen som vedlegg til vår søknad om tillatelse til tiltak, slik at kommunen kan ta beslutning med bakgrunn i den informasjon og i det underlaget som foreligger.

2.3.2 Vår vurdering

I dokumentasjonen ovenfor kan vi ikke se at utbygger har gjort en selvstendig vurdering av alternative lokasjoner av basestasjonen med unntak av å kontakte grunneier. Grunneier ønsker ikke alternativ plassering enn det som er søkt. Årsaken er at familien bruker området til jakt.

Grunneiers ønske om plassering blir dermed premiss for all videre saksbehandling. Saken blir dermed et «ja eller nei» til dispensasjon for oppføring av basestasjon.

Vi mener at bestemmelsene i Plan- og bygningslovens og Naturmangfoldloven, presiseringer av lovens betydning de siste årene og eksempler på gjørelser i dispensasjonsvedtak av fylkesmannen/ statsforvalteren styrker viktigheten av at det foretas reelle vurderinger og avveininger. I søknader om dispensasjon må det derfor være et krav om vurderinger av alternative lokasjoner som reduserer negative følgeeffekter.

2.4 Trinn 4: Utbygger sender søknaden til kommunen –

2.5 Trinn 5: Administrasjonen lager innstilling med anbefaling om å godta utbyggingssøknaden

Utbygger gjør et enkelt, men virkningsfullt grep jf. 2.3.1 i saksbehandlingsprosessen. Sitat: *«Deres merknader til det planlagte tiltaket samt dette svarbrevet vil bli sendt til kommunen som vedlegg til vår søknad om tillatelse til tiltak, slik at kommunen kan ta beslutning med bakgrunn i den informasjon og i det underlaget som foreligger.»*

Under synliggjøres betydelige svakheter i saksinnhold og prosess. Dette blir bestemmende for kommunens dispensasjonsvedtak.

2.5.1 Mangler i Innstillingen fra rådmannen (sitat av avsnitt 2)

«Vedtaket begrunnes med at en god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med stor betydning for samfunnssikkerhet og beredskap. Tiltaket er etter naturmangfoldloven vurdert til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, slik at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.»

Vår kommentar:

Vi kan ikke se av saksgrunnlaget at rådmannen har gjort en selvstendig vurdering av saken ut fra Naturmangfoldloven. Vurderingen fremstår som svært mangelfull. Vi kan heller ikke se av dokumentasjonen at ansvarlig søker/utbygger har foretatt en slik vurdering. Det fremkommer ingen konkrete vurderinger av mulig vesentlig skade på naturmangfoldet ut fra føre-var-prinsippet eller en avveining av fordeler og ulemper relatert til omsøkt lokasjon eller alternative lokasjoner påpekt av oss.

I vurderingen fra rådmannen står det (sitat 1 avsnitt):

«Tiltaket skal vurderes ut fra naturmangfoldloven §§8-12. Ut fra føre-var-prinsippet skal det unngås mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Tiltaket gjelder en varig fast installasjon uten bevegelige deler på et punkt, hvor det ikke tilrettelegges for menneskelig aktivitet i området. Dette gjør at man kan påregne at dyre- og fuglelivet etter anleggsperioden ikke reagerer på tiltaket. I denne saken vurderes derfor tiltaket til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.»

2.5.2 Flere alvorlige feil i rådmannens Saksutredning (sitat av avsnitt 2, 3 og 4)

«Søker argumenterer for at tiltaket ikke vesentlig tilsidesetter LNRF-formålet, samt at tiltaket er en del av viktig infrastruktur, med store samfunnsinteresser.»

«Det er kommet en nabomerknad til søknaden fra nærmeste hyttenabo. Merknaden argumenterer mot plasseringen av tiltaket ut fra hensyn til dyre- og fuglelivet. Nabo sier at orrfugl har spillplass på høydedraget hvor masten er planlagt lokalisert, og at dette er en spillplass som har eksistert i

hundrevis av år. Nabo trekker fram en alternativ plassering 50 meter lengre fra hytta, på en høyde som er 30 meter høyere enn omsøkt plassering».

«Telenor opprettholder søknaden med den begrunnelsen at grunneier ikke ønsker masten plassert på det høyeste høydedraget».

Vår kommentar:

Vi har i all korrespondanse påpekt behovet for utbygging av nødvendig infrastruktur for Nedre Tollådal. Vi har videre dokumentert to alternative plasseringer av tiltaket (ikke en). Disse to lokasjonene framstår som mer optimale stedsvalg enn vedtatt plassering.

Vårt alternativ 1 er lokalisert nærmere vår hytte hytta i luftlinje enn omsøkt plassering av basestasjon, mens alternativ 2 er anslagsvis 25-30 meter lengre vekk enn omsøkt lokasjon. Alternativ plassering 50 meter lengre fra hytta er følgelig en upresis beskrivelse av fakta.

Begge våre alternative forslag til lokasjon er pluss minus 1 til 2 meter fra vedtatt høydeplassering. I saksgrunnlaget fra rådmannen poengteres det at vårt lokasjonsalternativ er 30 meter høyere enn omsøkt plassering. Med en mast på 24 meter vil en økning i størrelsesorden 30 meter gi et veldig skjevt bilde av den faktiske situasjonen.

Siste avsnitt påpeker nettopp dette poenget. Søknaden opprettholdes med den begrunnelse at grunneier ikke ønsker masten plassert på det høyeste høydedraget. Begrunnelsen bygger på feil premiss.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at ansvarlig søker ga en helt annen begrunnelse i vårt tilsvaer jf. avsnitt 2.3 Trinn 3. Her står det (sitat): *«Telenor har vurdert deres merknader, og i den forbindelse har også hatt kontakt med grunneier. Grunneieren ønsker ingen alternativ plassering enn det som er omsøkt, og årsaken til dette er at familien bruker området til jakt.»*

2.5.3 Flere alvorlige feil i rådmannens beskrivelse av Bakgrunn (sitat siste avsnitt):

«I denne saken er det kommet inn en nabomerknad som argumenterer mot plassering av tiltaket ut fra hensyn til dyre- og fuglelivet. Nabo sier at orrfugl har spillplass på høydedraget hvor masten er planlagt lokalisert, og at dette er en spillplass som har eksistert i hundrevis av år. Nabo trekker fram en alternativ plassering 50 meter lengre fra hytta, på en høyde som er 30 meter høyere enn omsøkt plassering».

Vår kommentar:

Vi har gjort en vurdering av omsøkt lokasjon av tiltaket i forhold til to alternative lokasjoner av mobilmasten jf. 2.2. Trinn 2 Innsigelser sendes fra oss som nærmeste nabo til utbyggers omsøkte lokasjon.

Alternativene ble vurdert på bakgrunn av følgende faktorer. De to alternative plasseringene av tiltaket har klare fordeler uten at det forringer andre parters interesser:

1. *Fugle- og dyrelivet blir bedre ivaretatt.*
2. *Plassering av basestasjonen fordrer en dispensasjonssøknad i «LNFR-område» i kommuneplanen.*

Plassen hvor basestasjonen er foreslått oppført er viktig for fugle- og dyrelivet. Orrfugl har f.eks. spillplass på høydedraget hvor masten er planlagt lokalisert. Dette er en spillplass som har eksistert i flere hundre år.

3. Ny basestasjon oppføres slik at kommunen og dens innbyggere fortsatt får en god og stabil dekning. Kvalitet og driftsstabilitet endres ikke av «ny» plassering / lokasjon av basestasjonen.
4. Vi ser ikke at grunneier påføres økte ulemper som følge av våre to forslag til ny plassering av basestasjonen. Grunneier vil også få samme kompensasjon som tidligere.
5. Avstand til eksisterende strømnnett blir noen meter kortere. Kommunens kostnader med å føre frem strøm endres ikke.
6. Høydeforskjellen mellom vår hytte og tiltakshavers planlagte plassering er omlag 30 høydemeter. En mast på 24 meter på «kanten» av berget vil virke ruvende for oss. Visuelt blir ny plassering av tiltaket vesentlig bedre for oss. Den estetiske utformingen vil følgelig bli bedre for oss. Vi ser heller ikke at andre påføres økte ulemper knyttet til den estetiske utformingen og plasseringen.
7. Tilgjengeligheten for grunneier og allmennheten blir ikke redusert.

2.5.4 Alvorlig feil i rådmannens Vurdering (sitat siste avsnitt):

«Når da en nabomerknad settes opp mot samfunnssikkerhet og beredskap, vil hensynet til samfunnet være klart sterkere enn den enkelte. Dette gjør at fordelene ved å innvilge dispensasjon regnes som klart større enn ulempene».

Vår kommentar:

I vurderingen vinkles våre nabomerknader på en slik måte at de framstår som om det er en «kamp» mot å etablere nødvendig infrastruktur for Nedre Tollådal. Dette er igjen en faktafeil. Alle våre anmerkninger og dokumentasjoner tar utgangspunkt i viktigheten av å få etablert mobilmast. I denne saken finnes det imidlertid to andre alternative lokasjoner som ut fra f.eks. Naturmangfoldloven er bedre egnet enn det da omsøkte stedsvalget.

Rådmannens saksframstilling tilsier at politikerne kun skal ta stilling til «ja eller nei» til dispensasjonssøknaden og lokasjonen som administrasjon/grunneier har fastsatt.

2.6 Trinn 6: Plan og ressursutvalgets vedtak – 22.01.2021

Rådmannens innstilling fikk 1 stemme og falt. I sitt vedtak ber Plan- og ressursutvalget utbygger om en nærmere vurdering av omsøkte plassering ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som har framkommet om leiksted for orrhøns.

3/21

**SØKNAD OM DISPENSASJON - BASESTASJON FOR MOBIL KOMMUNIKASJON
TOLLÅDALEN 22/4**

Vedtak:

«Plan og ressursutvalget ber utbygger av basestasjon for mobil kommunikasjon i Tollådalen, om en nærmere vurdering av plasseringen ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som har framkommet om leiksted for orrhøns».

Vedtatt med 4 mot 1 stemme.

Behandling:

Utvalget fremmet flg. Forslag til vedtak:

«Plan og ressursutvalget ber utbygger av basestasjon for mobil kommunikasjon i Tollådalen, om en nærmere vurdering av plasseringen ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som har framkommet om leiksted for orrhøns».

De to forslagene til vedtak ble stilt opp mot hverandre:

Rådmannens innstilling fikk 1 stemme og falt.

Rådmannens innstilling:

Plan- og ressursutvalget er positive til å innvilge dispensasjon i medhold av plan- og bygningsloven § 19-2 fra LNFR-formål i kommuneplanens arealdel for oppføring av teknisk utstyr for mobilkommunikasjon på gnr. 22, bnr. 4, som omsøkt.

Vedtaket begrunnes med at god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med stor betydning for samfunnsikkerhet og beredskap. Tiltaket er ettes naturmangfoldloven vurdert til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, slik at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Resterende behandling delegeres til rådmannen med mindre det kommer inn vesentlige merknader.

2.7 Vi oppdager alvorlige feil i saksgrunnlaget til Plan og ressursutvalget jf. trinn 5 - 09.03.2021

Under gjengis vårt svar til kommunens administrasjon. Svaret ble gitt på e-post.

Torbjørn Bjørklund

9. mars 2021 kl. 10:30

Feil i saksgrunnlaget fra rådmannen i saksnummer 3/21 og med arkiv nummer 20/901 Søk...

Til: torbjorn.grimstad@beiarne.kommune.no, Kopi: Anne-Kristin Solbakk

Detaljer

Hei Torbjørn,

Vi viser til saksgrunnlaget fra rådmannen i sak behandlet av Plan og ressursutvalget, saksnummer 3/21 og med arkiv nummer 20/901 Søknaad om dispensasjon basestasjon for mobil kommunikasjon Tollådal 22/4 i januar 2021. Vennligst se saksutredningen 3 avsnitt siste setning. I saksgrunnlaget står det: «Nabo trekker frem en alternativ plassering 50 meter lengre fra hytta, på en høyde som er 30 meter høyere enn omsøkt plassering». Setningen inneholder feil og gir følgelig et galt meningsinnhold.

- Vi har foreslått to alternative plasseringer av mobilmasten. Alt. 2 er etter vårt syn det klart beste.
- Vi har lagt til grunn at det er dette alternativet (alt. 2) som det vises til i saksgrunnlaget. (Vennligst se f.eks. våre innspill til ansvarlig søker vedrørende plassering av mobilmast)

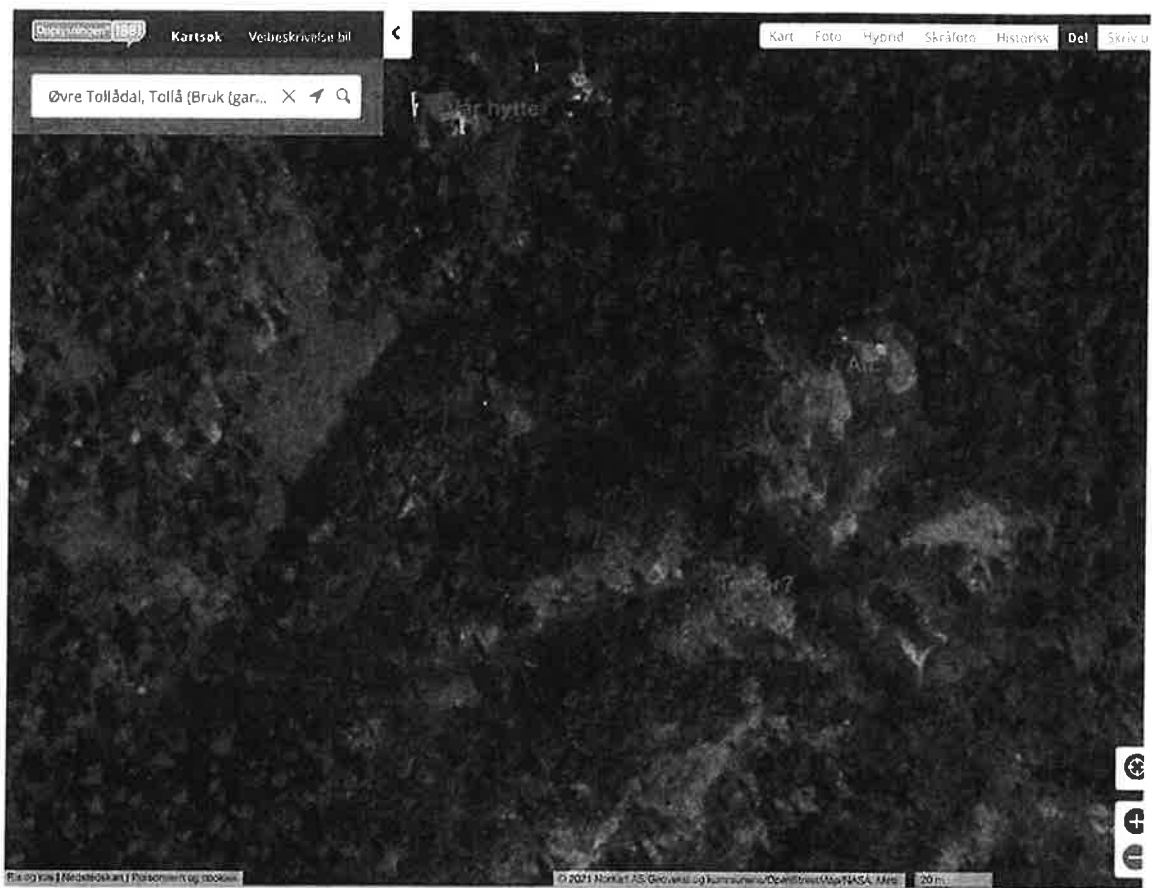
- Ut fra vår kjennskap til terrenget så vil vårt forslag til plassering av mobilmast (alt. 2) være omtrent i samme avstand fra hytta vår som den søkte plassering til Telenor (pluss/minus 15-20 meter).
- Avstanden mellom søkt plassering til Telenor og vårt anbefalte stødsvalg, alt. 2, er cirka 40 meter. Det er ikke enkelt å vurdere eksakt distanse da søknaden fra Telenor etter vår kunnskap ikke inneholder eksakte koordinater for plassering.
- Forskjellen i kotehøydene mellom vårt alt. 2 og stødsvalget til Telenor er omlag 1-2 meter (ikke 30 meter).
- Vårt alt. 2 ligger på ett flatt berg med et areal på cirka 30 kvadratmeter.

Våre forslag til alternativ plassering av mobilmast er:

Alt. 1: Koordinater 66,89287 grader (?) N 14,81121 grader (?) Ø. Kotehøyde 468 m.

Alt. 2: Koordinater 66,89248 grader (?) (N) 14,81167 grader (?) Ø. Kotehøyde 471 m.

Alternativene for lokalisering av mobilmast er vist i vedlagt dokument:

(Begrunnelse for alternativ plassering av mobilmast):

05-11-2020
Brev in...al .pdf

Selv om vi nå påpeker feil i saksgrunnlaget så ønsker vi å være løsningsorienterte slik at Beiarn kommune og innbyggerne snart får tilgang til raske og stabile signaler fra nødvendig mobilmast. Problemet er at det finnes bedre lokasjoner like i nærheten og da spesielt vårt alternativ 2.

Det er bare å ta kontakt dersom noe skulle være uklart.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Bjørklund og Anne-Kristin Solbakk
Eier av hytta
Tollådalsveien 531
8114 TOLLÅ
Tlf.: + 47 976 52 887
tb@bmcconsulting.no
www.bmcconsulting.no

2.8 Trinn 7: Sak fra utbygger –

2.8.1 Utbygger mottar grunnlagsmaterialet vedrørende vurdering av Naturmangfoldloven - 23.04.2021

Vedlegg 20/901-7

Beiarn kommune

Fra: Jan Wasmuth <janwasmuth15@gmail.com>
Sendt: fredag 23. april 2021 13:48
Til: NOF avd. Nordland; Maghsoud Bagheri
Kopi: Britta Wah; Magnhild Johansen; Marte Moksnes Songøygard; Thorbjørn Aakre
Emne: Re: Ber om uttalelse angående oppsetting av basestasjon på Gnr. 22 / Bnr. 4, ved Tollådal, Beiarn kommune.

Norsk ornitologisk forening avdeling Bodø er blitt forelagt søknad fra Technorgarden som på vegne av Telenor Norge har søkt om byggetillatelse til å sette opp en basestasjon i Nedre Tollådal ved Gergetjøll. I et brev fra kommunen (som vi ikke har fått) ber de om en vurdering av plasseringen av installasjonen ut fra naturmangfoldloven.

Det få registreringer i artsdatabasen fra området. NOF har heller ikke hatt muligheter til å befare området siden saken er kommet såpass tidlig på året at det vil være begrenset observasjoner som kan gjøres. Dersom vi skal kunne gi en grundig beskrivelse av området må det registreres arter over tid og aller helst i hekkeseongen.

Viktige registreringer er likevel gjort. Nordflaggermus er vanlig og registrert. Siden det finnes nordflaggermus finnes det også insekter. Dette betyr at området sannsynligvis har en solid bestand av insektetende fugler som sangere, meisler og fuglekonge.

Personlig meddelt fra hytteeiere i området er spillplass for orrfugl. Dette stemmer med topografi og type skog, blanding mellom barskog (furu) og lauvskog. Små myrer gjør området godt egnet til orrfuglleik.

Grunnlagsmaterialet mottas per e-post av ansvarlig søker fredag ettermiddag.

2.9 Trinn 8: Administrasjonen lager sak til politisk behandling – 23.04 – 27.04.2021

2.9.1 Administrasjonens saksgang

Den 20 april ble sakspapirene sendt sammen med innkallingen til Plan og ressursutvalgets møte 27. april. Dispensasjonssaken var ikke med i innkallingen ettersom Beiarn kommune fikk uttalelsen fra Norsk ornitologisk forening (NOF) først om ettermiddagen 23. april. Uttalelsen ble registrert i kommunens sakssystem mandag 26. april.

Saken ble tatt opp som tilleggs sak i møtet. Plan- og ressursutvalget mottok ikke saksgrunnlaget i sin helhet slik dette foreligger, men ble muntlig orientert om uttalelsen fra NOF. Orienteringen var tilnærmet lik med saksfremlegget, og rådmannen vurderte at saken var godt nok opplyst til å kunne behandles, hvis møteleder og utvalget aksepterte tilleggs saken.

2.9.2 Vår vurdering

Dispensasjonsvedtaket ble behandlet uten at saken var satt på sakskartet. Plan og ressursutvalget mente at saken var tilfredsstillende opplyst til at vedtak kunne fattes. Siden det kun ble gitt en muntlig orientering er vi usikker på om det kun var opplysningene til «NOF» som ble gjennomgått eller hvorvidt rådmannens gjennomgang av innstillingen, saksutredningen og vurderingen ble presentert som grunnlag for politisk vedtak.

Saken ble dermed en vurdering av «ja eller nei» til oppsetting av mast på den omsøkte lokasjonen.

2.10 Trinn 9: Vedtak i Plan- og ressursutvalget – 27.04.2021

2.10.1 Plan- og ressursutvalget godkjenner dispensasjonssøknaden

2.10.2 Vår vurdering av saksgrunnlaget

Eksempler fra Saksutredningen:

I saksutredningen side 1 avsnitt 4. står det «I sin kommunikasjon til søker 5. november 2020, har nabo vist til to alternative plasseringer, hvorav den ene er illustrert i søknaden. Beiarn kommune forstår innkommet søknad slik at dette er tilnærmet omsøkt plassering av tiltaket. Denne vises som «alt 1. i figur på neste side. I sin søknad har Telenor plassert tiltaket ca. 15 meter sørvest for denne plassering».

Vi har fra 5. november 2020 påpekt at det er to alternativer som er aktuelle lokasjoner for mobilmasten når man tar hensyn til relevante lovbestemmelser i Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Vurderingskriteriene som ble anvendt i nabovarsel er på en enkel måte utledet fra noen av lovbestemmelsene. I ettertid er vi blitt gjort kjent med fylkesmannens/statsforvalterens praksis med å oppheve dispensasjonsvedtak som har store likhetstrekk med vedtaket i Beiarn kommune.

I avsnitt 1 på side 2 står det «Etter samtaler med nabo har Beiarn kommune fått forståelsen for at avviket mellom omsøkt plassering og alternativ 1 i deres inngående korrespondanse utgjør en betydelig forskjell i terrenget. Dette til tross at avstanden er kun ca. 15 meter i horisontplanet. Det som for utvalgets første behandling var avgjørende var påvirkninger på orrfugleik, og ikke eventuell visuelt estetisk sjenerende plassering i forhold til naboer.»

Vi er usikre på hvilket tidspunkt det her refereres til. I følge telefonloggen ble Torbjørn Bjørklund oppringt av saksbehandler i Beiarn kommune dagen etter dispensasjonsvedtaket, 28.04.2021. Vi ble ikke kontaktet av kommunens administrasjon før vedtaket i Plan og ressursutvalget den 22. januar 2021.

Her vil vi anføre at kommunen allerede i nabovarsel fikk dokumentert at lokasjonsalternativ 2 burde vurderes nærmere. Avstanden mellom omsøkt lokasjon og alternativ 2 blir ikke kommentert i saksgrunnlaget. Siden avstanden i horisontalplanet mellom disse er ca. 25-30 meter burde dette vært vurdert. Signalmottak og sendeforhold kan av den grunn ikke være en faktor som tillegges vekt i en samlet vurdering av stedsvalget.

Dokumentasjonen fra oss viser at alternativ 2 framstår som et mer optimalt alternativ. Alternativet gir samlet sett den minste ulempen vurdert ut fra relevante lovbestemmelser i Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Eksempelvis så vil kunnskap om topografien rundt alternativ 2 og orrfuglenes flygekorridorer tilsa at dette alternativet vil gi minst ulemper sett i forhold til de øvrige alternativene.

Eksempler fra Vurdering:

1. avsnitt «Rådmannen vurderer saken slik at vi ut fra føre-var-prinsippet i Naturmangfoldloven må påregne at basestasjonen vil påvirke insekter negativt, uavhengig av hvor den plasseres. Alternativ plassering i hyttenaboen sitt innspill er ca 50 meter fra omsøkt plassering (se vår anmerkning i saksutredningen), slik at det er grunn til å tro at begge lokaliteter ligger i samme leveområde for pattedyr, fugler og insekter i området. Det vi tidligere har bedt om vurdering fra søker om, er vurdering av plassering i forhold til orrfugleik. Her opplyser NOF avd. Bodø at de ikke har dokumentasjon som tilsier at basestasjonen vil påvirke leiken. Økt aktivitet kan vi anta vil ha negativ virkning».

2 avsnitt «Beiarn kommune legger til grunn at tiltaket ikke vil medføre særlig økt aktivitet i området, utover selve anleggsfasen. I sum vurderer vi derfor ulempene ved tiltaket som små. Fordelene ved god mobildekning, som i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnssikkerhet og beredskap, vurderes som klart større».

Dersom utbygger eller kommunen hadde kontaktet oss ville de fått et langt bedre kunnskapsgrunnlag. Da ville betydningen av lokasjonenes landskapsplassering og topografien rundt framkomme. Alternativene er f.eks. vesentlig forskjellig hva gjelder de dominerende flygetraséene for blant annet orrfuglene. Slike betraktninger vil tydeliggjøre at alternativene har ulike effekter på leveområdet til hønsfuglene. Også i denne sammenheng framstår alternativ 2 som det stedsvalget med minst negative virkninger sett i forhold til de andre alternativene.

Saksbehandlingen og dispensasjonsvedtaket oppfyller ikke kravene som stilles i:

- Forvaltningsloven
- Plan- og bygningsloven
- Naturmangfoldloven

Vårt syn støttes også av Fylkesmannens/Statsforvalterens vedtak i saker som har mange likhetspunkter med dispensasjonsvedtaket i Beiarn kommune.

3. Alternative lokasjoner av mobilmast ble påpekt ved innsigelser på nabovarsel 5.11.2020

Dette kapitlet viser at det svært tidlig i saksbehandlingsprosessen (november 2020) ble dokumentert at det eksisterte en mer optimal plassering av tiltaket enn hva som ble vedtatt i dispensasjonssøknaden. Ingen parter, aktører eller interesser som for eksempel naturformål kommer dårligere ut med våre to alternative forslag til lokasjoner av basestasjonen.

For raskt å kunne vurdere hvorvidt det eksisterer en mer optimal lokasjon av tiltaket ble et sett av vurderingskriterier synliggjort. Kriteriene viste eksplisitt innenfor ulike områder hvorvidt de to forslagene til lokasjon er bedre enn lokasjonen i dispensasjonssøknaden. For behandlingen av dokumentasjonen vises det til kapittel 2.5 Administrasjonen lager innstilling med anbefaling om å godta utbyggingssøknaden.

Vi vurderer at *avvikene* fra kravene som stilles til utførelsen av administrasjonens rolle i saksbehandlingen er så alvorlige at det etter vårt syn ikke kan være tvil om at dette har vært *bestemmende* for kommunens dispensasjonsvedtak jr. Forvaltningsloven §41.

Følgende fremgår av vår innsigelse 5.11.2020:

De to alternativene vurderes i forhold til tiltakshavers plassering av basestasjonen:

- *Kvaliteten på mottak og sending av signaler blir ikke dårligere.*
 - *Begge alternative lokasjoner er tilnærmet på samme høyde over havet som tiltakshavers lokasjon. Ny basestasjon oppføres slik at kommunen og dens innbyggere fortsatt får en god og stabil dekning. Kvalitet og driftsstabilitet endres ikke av «ny» plassering av basestasjonen.*

- *Ivaretar naturformålet enda bedre.*
 - *Plassering av tiltaket skjer i et område som er viktig for fugle- og dyreliv. Orrfugl har spillplass på høydedraget i retning av Sætermoen/Tjyvåli. Hvis ønskelig kan det dokumenteres med bilder at dette er en spillplass. Denne har trolig eksistert i flere hundre år. De to alternative lokasjonene innebærer at basestasjonen trekkes lengre bort fra spillplassen til blant annet orrfuglene.*
- *Tilgjengeligheten for grunneier og allmennheten blir ikke redusert.*
 - *De to alternative plasseringene vil ikke redusere tilgjengeligheten for verken grunneier eller allmenheten sammenlignet mot tiltakshavers plassering av basestasjonen.*
- *Utbyggingskostnadene økes ikke.*
 - *Utbyggingskostnadene for både tiltakshaver og Beiarn kommune økes ikke. Begge våre alternativer er litt nærmere eksisterende strømlinje. Kostnadene ved å føre fram strøm til de to alternative plasseringene av mobilmasten vil være marginalt billigere. I de to alternativene så er selve grunnen hvor basestasjonen skal stå fast fjell på et flatt berg, noe som bør gi marginalt billigere utbyggingskostnader for tiltakshaver. Søkt plassering av mobilmast er i noe mer kupert terreng.*
- *Driftskostnadene for basestasjonen økes ikke.*
 - *De to alternative lokasjonene av basestasjonen vil ikke føre til høyere driftskostnader for utbygger.*
- *Grunneier får fortsatt samme økonomiske kompensasjon for å avstå grunn.*
 - *Det er samme grunneier som vil avstå grunn til tiltakshaver også i våre to forslag til lokasjon. Grunneier vil følgelig ikke komme dårligere ut økonomisk. Vi ser ikke at grunneier påføres økte ulemper som følge av våre to forslag til ny plassering av basestasjonen.*
- *Visuell plassering og estisk utforming blir bedre for oss uten at det går på bekostning av andre aktører eller interesser.*
 - *Basestasjonen plasseres på en høyde ovenfor hytta vår. Det er flere vektige argumenter for at tiltaket plasseres «litt inn» på flaten sett fra vår hytte, men likevel så nært Tollådalsveien som mulig (alternativ 2). Høydeforskjellen mellom vår hytte og tiltakshavers planlagte plassering av basestasjonen er omlag 30 høydemeter. En mast på 24 meter på «kanten» av berget vil være ruvende sett fra vår hytte. Visuelt blir ny plassering av tiltaket (to alternativer) vesentlig bedre. Den estetiske utformingen vil følgelig bli bedre for oss. Vi ser heller ikke at andre parter/interessenter påføres økte ulemper knyttet til den estetiske utformingen og plasseringen.*

En samlet vurdering viser at anbefalte lokasjonsløsninger og da spesielt alternativ 2 gir betydelige fordeler uten at andre parter interesser blir skadelidende.

4. Vurdering av konsekvenser av vedtatt lokasjon av mobilmast i henhold til Naturmangfoldloven

Dette kapitlet består av to hoveddeler. Den ene omfatter ansvarlig søker/utbygger og administrasjonens kunnskapsgrunnlag og vurderinger i henhold til Naturmangfoldloven sett i forhold til omsøkt stedsvalg. Den andre delen omhandler et mer utfyllende kunnskapsgrunnlag for saken. Dokumentasjonen bygger på relevant forskningslitteratur, offentlige utredninger og rapporter. Dersom utbygger eller kommunens administrasjon hadde tatt kontakt ville de ha fått oversendt denne informasjonen omgående.

4.1 Utbygger og administrasjonens vurdering av Naturmangfoldloven relatert til vedtatt stedsvalg for mobilmast

4.1.1 Ansvarlig søker/utbygger kunnskapsgrunnlag

Under følger e-post fra Jan Wasmuth til Norsk Ornitologisk Forening – avdeling Nordland, samt representant for ansvarlig søker Maghsoud Bagheri, Technogarden Engineering.

Hva angår konsekvenser av det omsøkte tiltaket for orrfugl fremgår følgende (siste setning): «Vi finner ingen dokumentasjon på at mast, frekvens på sender og bygningsmasse har noen påvirkning på orrfugleik, men vil anta at økt aktivitet har en negativ innvirkning.»

Vedlegg 20/901-7

Beiarn kommune

Fra: Jan Wasmuth <janwasmuth15@gmail.com>
Sendt: fredag 23. april 2021 13:48
Til: NOF avd. Nordland; Maghsoud Bagheri
Kopi: Britta Wahl; Magnhild Johansen; Marte Moksnes Songøygard; Thorbjørn Aakre
Emne: Re: Ber om uttalelse angående oppsetting av basestasjon på Gnr. 22 / Bnr. 4, ved Tollådal, Beiarn kommune.

Norsk ornitologisk forening avdeling Bodø er blitt forelagt søknad fra Technorgarden som på vegne av Teleror Norge har søkt om byggetillatelse til å sette opp en basestasjon i Nedre Tollådal ved Gergejoll. I et brev fra kommunen (som vi ikke har fått) ber de om en vurdering av plasseringen av installasjonen ut fra naturmangfoldloven.

Det få registreringer i artsdatabasen fra området. NOF har heller ikke hatt muligheter til å befære området siden saken er kommet såpass tidlig på året at det vil være begrenset observasjoner som kan gjøres. Dersom vi skal kunne gi en grundig beskrivelse av området må det registreres arter over tid og aller helst i hekkesesongen.

Viktige registreringer er likevel gjort. Nordflaggermus er vanlig og registrert. Siden det finnes nordflaggermus finnes det også insekter. Dette betyr at området sannsynligvis har en solid bestand av insektetende fugler som sangere, meiser og fuglekonge.

Personlig meddelte fra hytteeiere i området er spillplass for orrfugl. Dette stemmer med topografi og type skog, blanding mellom barskog (furu) og lauvskog. Små myrer gjør området godt egnet til orrfugleik.

Basestasjon, insekter og fugler.

Det er en stor diskusjon rundt stråling fra basestasjoner, fugledød og insektdød samt insekter og fuglers evne til å orientere seg. Videre vil nærhet til stasjonen kanskje bety noe for skader på dyr og mennesker.

Det er i skrivende stund ikke konkludert rundt stråling og skadevirkninger. Det observeres og dokumenteres likevel at enkelte insektarter og grupper påvirkes sterkt av både 4G og 5G.

Gallotjuolida er en høyde omtrent 100 m fra Gergejoll. Høyden består av fast berg. Rundt høyden ligger det små myrdrag med spredt skog av bjørk, selje og furu. På de ulike myrene mindre enn 100 meter fra der anlegget er plassert har det vært leik av orrfugl i mennes minne. Leiken foregår i hovedsak på de samme myrene årvisst. (Personlig meddelelse)

Biomangfold rundt Gallotjuolida.

Spesielt i området er nordflaggermus. Nordflaggermus er registrert til Finnmark, men har sin nordlige del av hovedutbredelsen i Salten. Årsaken til god utbredelse i Salten er tilgang på mat.

Vi kan anta at insektsfaunaen vil bli påvirket av basestasjonen om vi legger til grunn «føre van»-prinsippet. Dette vil igjen påvirke fugler og pattedyr.

Etablering av basestasjoner krever noe infrastruktur slik som veier til atkomst og strøm. Det er derfor viktig at inngrepet ikke skjer over myr eller gjennom viktige biotoper.

NOF lokallag Bodø mener derfor at basestasjonen primært bør etableres nært bebyggelse og der det allerede finnes infrastruktur.

Etablering av basestasjoner er i seg selv et lite inngrep. Det består av et hus på 6-7 m², ei mast på 15-20 meter. Det framkommer ikke av den dokumentasjonen vi har tilgang til hvilke frekvenser basestasjonen skal sende med, men det antas at det legges opp til sending opp til 120GHz.

Vi finner ingen dokumentasjon på at mast, frekvens på sender og bygningssmasse har noen påvirkning på orrfugleik, men vil anta at økt aktivitet har en negativ innvirkning.

Mvh Jan Wasmuth

4.1.2 Kunnskapsgrunnlaget må også omfatte konsekvenser for leve- og spillområdene for orrfugl

Oppdragsbeskrivelsen fra ansvarlig søker/utbygger omfatter kun *plasseringen* av omsøkt stedsvalg og ikke alternative lokasjoner i nærheten. Følgelig er det ikke mulig å gjøre en tilfredsstillende vurdering av konsekvenser ved ulike lokasjoner.

Vi finner betydelig dokumentasjon i forskning og offentlige utredninger for at master og andre barrierer plassert i leve- og spillområder for skogshøns medfører stor risiko for både habitatsforringelse og kollisjoner. Vurdering av alternative lokasjoner sett opp mot bestemmelsene i Naturmangfoldloven er derfor nødvendig.

Når faktagrunnlaget i saken er mangelfullt og vurderingene i lys av Naturmangfoldloven ikke er tilfredsstillende er det nødvendig å supplere med mer faktabasert informasjon med basis i forskning,

offentlige utredninger og lokalkunnskap. Dette vil være til viktig hjelp for en helhetlig vurdering av dispensasjonsvedtaket.

4.2 Utfyllende kunnskapsgrunnlag for å vurdere tiltaket iht. Naturmangfoldloven
Det fremgår av St. melding nr. 14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold (s. 45) at

«De viktigste konsekvensene for naturmangfold er knyttet til direkte tap av naturtyper og leveområder gjennom arealbeslag, indirekte tap av leveområder gjennom forstyrrelses og unntakelseeffekter, barriereeffekter som påvirker vandring og spredning, samt økt dødelighet hos enkelte artsgrupper av fugl som følge av at de kolliderer med faste installasjoner».

4.2.1 Vedtatt lokasjon for mobilmast er en gammel innflygings- og spillplass for orrfugl – andre alternativer reduserer de negative effektene

Masten er 24 m høy og rager langt over furu- og fjellbjørkeskogen i dette subalpine området (ca. 460 moh.). Tiltaket ligger på kanten av et platå/myrområde og vil ha betydelige fjern- og nærvirkninger. Det er lokalisert i et viktig område for spill og reproduksjon for orrfugl. Det er fra før ingen luftlinjer eller master i nærområdet.

Det er betydelig risiko for at en gjennomføring av tiltaket på den vedtatte lokasjonen vil ha alvorlige og irreversible følger for sårbare fuglearter.

Området er særdeles viktig for fugl. Vinter/vår er vedtatt lokasjon i beiteområde for trekkende fugler som snøspurv og sidensvans. Det sees ofte rype og orrfugl (med kyllinger om sommeren), og mer spredte observasjoner av tiur (sist observert over flere dager i april 2021). Andre arter som lever i området er kongeørn (streifer jevnlig over området), hønsehauk, kattugle og haukugle (haukugle kun sporadisk observert). Dette er sårbare og hensynskrevende fuglearter der flere er rødlistet. Det er en bestand av nordflaggermus i området (alle flaggermusarter i Norge er vernet). Av pattedyr som ferdes på platået/myrområdet er elg og rødrev blant de mest høyfrekvente, sistnevnte særlig i spilltiden for orrfugl. Det observeres noen ganger små grupper av reinsdyr.

Helårs bestand av orrfugl på vedtatt lokasjon for mobilmast

Det fremheves spesielt at området det er vedtatt å plassere mobilmast på har en *helårs bestand* av orrfugl. Høydedraget og nærliggende myrområde er en *nøkkelbiotop* som spill- og parringsplass for orrfugl. Hver vår observeres det fra vår eiendom at orrfuglene (ofte flere samtidig) befinner seg på kanten av denne delen av platået. I spilltiden oppholder orrfugl seg der de lett kan sees og høres, har god oversikt over hverandre og rovvilt, samt enkelt kan foreta flukt (e.g., Haug & Hansen, 2005).

Spillplasser for orrfugl og storfugl er typisk *svært stedsspesifikke og tradisjonelle* (Finne, Kristiansen, & Wegge, 2003). Muntlige overleveringer i slekten tilsier at den aktuelle spillplassen er svært gammel. Vi har ikke observert andre spillplasser for orrfugl i nærområdet. Dette tilsier at området er viktig og foretrukket område ut fra topografi og vegetasjon.

I forhold til skogsdrift og andre naturinngrep skal spillplasser for skogsfugl registreres og spares. Undersøkelser viser at det tross for dette har skjedd en sterk reduksjon i antall spillplasser (Mejdell, 2004).

Selv om orrfugl er spesielt sårbare i spill- og parringstiden om våren (mars-juni), så vil *skadevirkninger av tiltaket ikke være begrenset til denne perioden*. Orrfugl er en utpreget standfugl og særlig orrhanene holder seg i spillområdet mesteparten av året (Hermansen & Schandy, 2018). Inngrep og permanente installasjoner av den typen det er snakk om her medfører følgelig stor risiko for forringelse av orrfuglens leveområde.

4.2.2 Høy risiko for at tiltaket medfører habitatsforringelse for orrfugl – alternative plasseringer har mindre negative effekter

Bestanden av orrfugl og annen skogsfugl har gått tilbake. Selv om arten fortsatt er livskraftig (<http://www.artsdatabanken.no>; Innsyn i foreløpig vurdering til Rødlista for arter 2021) viser bestandsestimater for norske hekkefugler en negativ trend for orrfugl (e.g., Shimmings & Øien, 2015).

Habitatforringelse er vurdert å være den største utfordringen vi står overfor i dag (St. melding nr. 14 2015-2016). Det må derfor legges avgjørende vekt på orrfugl og andre skogsfuglers sårbarhet for menneskeskapte inngrep og forstyrrelser på sine leveområder.

Vel så viktig som det begrensede fysiske arealbeslaget den omsøkte mobilmasten vil kreve er habitatforringelsen i nærområdet rundt området som blir fysisk berørt. I likhet med forringelser beskrevet ved etablering av turbiner, internveier eller kraftlinjer på/gjennom hekkelokalteter eller spillplasser (Fiskevold et al., 2014), vil en permanent installasjon som mobilmast midt i orrfuglens spillområde utgjøre en betydelig risiko for forringelse av deres leveområder. Orrfugl og tiur stiller store krav til ro på spill- og hekkeplassen og vil kunne bli berørt av støy/ferdsel i nærområdet *både i anleggs- og driftsfasen*. Forringelse av orrfuglens leveområder vil ha følger for andre arter. Orrfugl er bl.a. byttedyr for hønsehauk og kongeørn i området. I tillegg er det en permanent fare for at orrfugl og andre fuglearter, inkludert rovfugler, kolliderer med masten ved innflyging til området.

4.2.3 Orrfugl er en særlig kollisjonsutsatt art - andre alternativer har mindre negative konsekvenser

Hønsefugler som rype, tiur og orrfugl er særlig utsatt for kollisjoner med ulike typer høye konstruksjoner fordi de har dårlig syn og svake flygeferdigheter (Bevanger, 2011; Bevanger, May, & Stokke, 2016; Coppes et al., 2020; Drewitt & Langston, 2008). Undersøkelser har vist at disse artene er kollisjonsutsatte både høst, vinter og vår (e.g., Bevanger & Brøseth, 2004), altså årstider og værforhold med begrenset sikt.

Fugler som er avhengige av spesifikke spillplasser om våren er sårbare for å kolliderer med kraftledninger, master og gjerder i nærheten, siden de ofte foretar korte forflyttinger i kritiske høydenivå (Bevanger, 1990; Bevanger & Henriksen, 1996). Kollisjonsrisikoen er funnet å øke jo nærmere konstruksjonene befinner seg spillplassene (Bevanger et al., 2016).

For hønsefugler er kollisjonsrisikoen liten i god sikt, men tåke, regn og mørke øker faren vesentlig. Studier har vist overrepresentasjon av hønsefugl blant kollisjonsofre (Bevanger, 1994a; 1998). Dette skyldes også at de flyr mye i lav høyde i skumring og grålysning. Spillet foregår som kjent ved solnedgang og igjen i skumringen om kvelden, men særlig i grålysningen om morgenen.

Fuglene er spesielt utsatt for kollisjon ved letting og landing (Lislevand, 2004). Feltobservasjoner indikerer at fugler, inkludert hønefugl og rovfugl, ikke er i stand til å gjøre unnvikende manøvrer når de nærmer seg master og andre installasjoner i deres trekk- og leveområder. De generelle flygemønstrene fortsetter med andre ord som før (Flydal & Rannestad, 2014).

På denne bakgrunn er det grunn til å forvente at ikke kun hønefuglene, men også områdets rovfugler vil ha økt risiko for å kollidere med den planlagte mobilmasten gitt omsøkt lokasjon og alt. 1 sett i forhold til alt. 2. Kunnskapsgrunnlaget synliggjør at ved å plassere masten på platået/myrområdet i alternativ 2 så vil kollisjonsfaren reduseres.

4.3 En samlet vurdering av lokasjonsalternativene

I det ovenstående har vi kort beskrevet områdets topografi og artsmangfold. Hovedfokuset har vært på orrfugl da området er tilholdssted for orrfugl året rundt og fordi vedtatt lokasjon for oppsetting av mobilmast på kanten av platået mot sør-vest i retning Tjuvålia/Tjuvåga er en foretrukket spillplass for orrfugl. Fra vår eiendom har vi meget god oversikt over spillaktiviteten og orrfuglenes flygemønster. Våre forslag til *alternative lokasjoner* (alt. 1 og 2) for mobilmasten baserer seg på:

- a) vår lokalkunnskap om orrfuglenes atferd og preferanser i det aktuelle området, og
- b) kunnskap om skogshøns' leveområder og fysiologiske/atferdsmessige sårbarheter fra vitenskapelige publikasjoner, bøker, samt rapporter og høringsuttalelser fra ulike offentlige instanser.

Oppsetting av mobilmast på omsøkt lokasjon fremstår som spesielt ødeleggende stedsvalg fordi denne er på kanten av platået og i kjernen av spillområdet. Som belyst ovenfor er det slik at jo nærmere master og andre installasjoner er spillplassene desto større risiko er det for at skogshøns kolliderer med disse. Vi observerer at orrfuglenes inn- og utflyging til/fra platået primært foregår i retning Tjuvålia/Tjuvåga (noen ganger i retning Tellingene) og ikke i retning av Tollådalsveien. Dette innebærer at orrfuglene vil være spesielt kollisjonsutsatte i omsøkte stedsvalg på kanten av platået hvor de enten letter for å fly utover dalen eller lander når de kommer nede fra dalen. Ut fra dette er vår vurdering at spesielt alternativ 2, som er trukket et godt stykke bort fra kanten i retningen sør-vest, men på omtrent samme høyde over havet, vil:

1. redusere risikoen for at i det minste skogshøns kolliderer med masten, og
2. ha større avstand til kjerneområdet for orrfugleiken.

Lokasjon av mobilmast knyttet til alternativ 2 framstår som det alternativet som har minst negative effekter selv om virkningene også her vil representere en forringelse av orrfuglenes leve- og spillområder. Alternativ 1 vurderes å ha større forringelser enn alternativ 2, men mindre enn omsøkt stedsvalg.

5. Eksempler på vurderinger utført av fylkesmannen / statsforvalteren i relevante saker

5.1 Sak i Hemsedal kommune – alternative plasseringer – vedtaket avvises grunnet spillplass for orrfugl

I en liknende sak fra Hemsedal kommune (Arkivsak-dok. 12/00333-6; arkivkode 62/9) ble det søkt om dispensasjon for oppsetting av mobilmast i et LNF område. Det omsøkte tiltaket gjaldt oppsetting av

ny mobilmast og utstyrshytte i et friområde med spredt bebyggelse og med god avstand til nærmeste eiendom. Tiltaket ble søkt plassert på et lite platå tilbaketrukket på det aktuelle høydedraget. Nabo hadde innsigelse til tiltakets plassering fordi det ville ligge svært nært/i et område med spillplass for orrfugl og storfugl og medføre stor risiko for habitatødeleggelse.

I høringssvaret fra Fylkesmannen i Buskerud ble det bedt om en *nærmere vurdering av alternative plasseringer* ut fra de allmenne landskaps- og friluftsverdiene i området. Videre at lokalisering av tiltaket ikke måtte komme i konflikt med ivaretagelse av verdifullt naturmangfold.

I sin vurdering av miljøkonsekvensene ble det påpekt at området er en spillplass for orrfugl. Fylkesmannen viste til fagrapporter (NINA rapport 674 og NINA oppdragsmelding 193 utarbeidet av seniorforsker Bevanger) hvor det fremkommer at *konstruksjoner som gjerder, høyspentlinjer og master dreper mye fugl* i Norge. Ryper og orrfugl fremheves som spesielt utsatte for kollisjoner. I sin vurdering av plasseringen av tiltaket fremholdt Fylkesmannen at denne «... er svært nær- og i et område med spillplass for storfugl. Masten og huset vil trolig være forstyrrende for spillplassen og habitatsødeleggende».

Fylkesmannens konklusjon var at det ikke forelå dokumentasjon i saken som var av avgjørende betydning for plassering av masten på omsøkt lokasjon i forhold til de negative innvirkningene en mast ville ha på allmenne natur-, landskaps- og friluftsinnteresser. Det ble også bedt om at det som en del av kommunens saksbehandling måtte redegjøres for hvordan de miljørettslige prinsippene til offentlig beslutningstaking i §§8-12 i Naturmangfoldloven ville bli vurdert og fulgt opp.

Det fremgår av innstillingen til Rådmannen i Hemsedal kommune at hovedutvalget for Plan og Ressurs ikke fant at fordelene ved å gi dispensasjon fra kommuneplanen ville oppveie for ulempene og skade på allmenne natur-, landskaps-, og friluftsinnteresser. Utvalget av slo derfor søknaden om dispensasjon fra kommuneplan for oppsetting av en 12 m høy mobilmast og teknisk rom. Begrunnelsen var at «*masten ville være forstyrrende og kanskje helt ødeleggende for orrfuglens spillplass i området og at masten ville bli meget profilert for hele området.*»

I sitt høringssvar i ovennevnte sak gjorde Fylkesmannen også oppmerksom på at spillplassen for orrfugl ikke var registrert i kommunens viltkart og at kommunen derfor måtte gjøre de nødvendige avgrensningene for å få området registrert. Hemsedal kommune svarte at de ville følge opp dette.

5.2 Sak i Notodden kommune - viktigheten av registrering av spillplasser for sårbare arter i viltkartverket

Spillplassen på den omsøkte lokasjonen for mobilmast/basestasjon for Nedre Tollådal er etter vår informasjon (telefonkontakt med Statsforvalteren i Nordland) ikke registrert i viltkartverket. Registrering av spillplasser på kommunens viltkart er viktig for å unngå menneskeskapt forringelse av verdifulle skogsfuglområder.

Betydningen av spillplassene reflekteres i Fylkesmannen i Vestfold og Telemarks vedtak etter at en privatperson anket Notodden kommunes avslag, datert 06.11.14, på å få utlevert informasjon om spillplasser for tiur og orrfugl.

Kommunen konkluderte at dette er *sensitiv informasjon som holdes skjernet av hensyn til biotopene.*

Vedtaket ble påklaget til Fylkesmannen, men avslått med følgende begrunnelse:

«Fylkesmannen anbefaler at leikar for desse artane vert skjerma for allment innsyn. Desse artane er jaktbare i dag, men dei kan fort bli uroa og stressa på leiken. Dette gjeld særleg storfugl, og det er fleire eksempel på leikar som har blitt borte på grunn av uroing ... Dersom desse spelplassane skal ligga ope tilgjengeleg for alle, må dei maskerast med minst 5x5 km, for at ein ikkje enkelt skal kunna finne dei ut frå kunnskap om habitatkrav og liknade. Det er også er ein trussel at spelplassar vert hogde ut fordi ein ikkje veit kor dei er. Difor er det er det også viktig at offentleg forvaltning og skogbruket har tilgang til nøyaktige data for desse.»

Avslaget ble videre begrunnet med at informasjon om slike spillplasser er lagt inn på kart under tittelen «sårbare arter – unntatt offentlighet».

6 Oppsummering og konklusjoner

Oppføring av mobilmast i et LNFR område krever en dispensasjonssøknad. Denne klagen tar utgangspunkt i at det er viktig å sikre en stabil og god løsning for mobil kommunikasjon for Nedre Tollådal.

Hovedspørsmålet er hvorvidt det er dokumentert at vedtatt stedsvalg for mobilmasten samlet sett er den mest optimale lokasjon sett i forhold til kravene som stilles i Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Masten er et permanent tiltak.

I dispensasjonssøknaden er alternative lokasjoner i svært liten grad belyst. I de få konkrete vurderingene av stedsvalg bygger saksgrunnlaget på alvorlige faktafeil, se f.eks. belysning av saksinnholdet i kapittel 2.5 Trinn 5: Administrasjonen lager innstilling med anbefaling om å godta utbyggingssøknaden.

Selv om avstandene mellom lokasjonene (vedtatt lokasjon, alt. 1 og 2) ikke er store i horisontalplanet har alle alternativene ulik grad av negative virkninger. Det legges til grunn at avstanden mellom alternativene ikke fører til forskjeller i kvaliteten og stabiliteten på mastens sendeforhold. Vedtatt lokasjon er i et gammel spill- og parringsområde for orrfugl. Stedsvalget medfører stor risiko for habitatsforringelser. Er det mulig å redusere denne risikoen? Orrfugl er en kollisjonsutsatt art, spesielt på dager med tåke, regn og mørke. Ved å plassere mobilmasten i forhold til fuglenes dominerende flygekorriderer er det mulig å redusere kollisjonsrisikoen, selv om risikoen ikke blir eliminert.

Basert på en samlet vurdering av etablert kunnskap og avveining av ulike interesser vil alternativ 2 gi vesentlig mindre negative virkninger framfor vedtatt stedsvalg, samt alternativ 1. En konsekvens av «føre-var-prinsippet» er at alternativer burde vært vurdert.

Dispensasjonsvedtaket har samlet sett ikke synliggjort at fordelene ved å gi dispensasjon til plassering av mobilmast er klart større enn ulempene ved andre nærliggende lokasjoner.

Dispensasjon kan derfor ikke gis.

Dispensasjonsvedtaket oppfyller ikke kravene som stilles i:

- **Forvaltningsloven - Forsvarlig og riktig saksbehandling (§17; §24, §25, §37, §41)**
 - Dispensasjonssaken oppfyller ikke kravene til en forsvarlig og riktig offentlig saksbehandling.
 - Alvorlige feil og mangler i saksgrunnlaget og prosessen er bestemmende for dispensasjonsvedtaket i saken.
 - Begge disse forholdene (saksinnhold og -prosess) er dokumentert i blant annet kapittel 2.

- **Plan og bygningsloven §19-2 - Stedsvalg**
 - Alternative lokasjoner er ikke blitt vurdert selv om dette tidlig ble påpekt og dokumentert ved bruk av eksplisitte evalueringskriterier. Evalueringen som fremgår av vår innsigelse synliggjør at det med overveiende sannsynlighet eksisterer mer optimale lokasjoner enn vedtatt stedsvalg. Alternativ 2 framstår etter en samlet helhetsvurdering å være den lokasjon for mobilmasten som har minst negative effekter uten at det forringer andre parters behov og interesser.
 - Betydningen av å vurdere alternative lokasjoner er dokumentert i kapittel 2. Videre gir både kapittel 3 og 4 informasjon om stedsvalgene og hvilken av de tre lokasjonene som samlet sett framstår som mest optimal basert på relevante og eksplisitte vurderingskriterier.
 - I vurderingen av plasseringen av mast og utstyrshytte skal kommunen ta hensyn til naboeiendom. Disse vurderingene bygger på gale premisser og fakta i saken. Dette er dokumentert i kapittel 2.
 - Det som for utvalgets første behandling var avgjørende var påvirkningen på orrfugleik, og ikke eventuell visuelt estetisk sjenerende plassering i forhold til naboer.

- **Plan og bygningsloven §29-2 - Visuelle kvaliteter**
 - De fysiske dimensjonene er relativt store sett i forhold til vedtatt lokasjon. Tiltaket ligger på et platå i underkant av 90 meter fra eiendommen vår. Høydeforskjellen mellom vår tomt og tiltaket er omlag 30 meter. Basestasjonen har en høyde på 24 meter. Utstyrshytta har et areal på cirka 8 m² med målene - bredde 2,43 m, lengde 3,26 m og høyde 3,1 m. Samlet høydeforskjell mellom vår tomt og toppen av masten er omlag 54 meter. Masten vil framstå betydelig høyere enn all annen vegetasjon. Den estetiske utformingen av omgivelsene påvirkes følgelig i betydelig grad jf. §29-2.
 - Saksgrunnlaget har svært begrensede vurderinger av visuelle kvaliteter knyttet til fjern- og nærvirkninger.
 - Dette var da også et av de vurderingskriteriene som ble anvendt av oss for å belyse alternative lokasjoner jf. innsigelsene framført allerede etter nabovarselet.
 - En samlet vurdering av innholdet i klagen tydeliggjør at det er andre alternativer enn vedtatt lokasjon som vil være det best egnede stedsvalget. Også her er det klare indikasjoner på at alternativ 2 samlet sett er den beste lokasjonen når en tar hensyn til fjern- og nærvirkninger.

- **Plan- og bygningsloven §19-2 - Virkninger på mennesker**
 - Vi er av den klare oppfatning om at kommunen ikke har anledning til å definere at strålingsfare fra mast og utstyrshytta faller utenfor bygningsmyndighetenes ansvar når de skal ta hensyn til dispensasjonssøknaden.
 - Vår familie og venner bruker ofte området hvor masten er lokalisert. Noen ganger er det selvsagt også andre mennesker i området.
 - Siden slike opplysninger ikke er med i saken legger vi til grunn at det med dagens kunnskapsgrunnlag ikke eksisterer noen form for restriksjoner i å bruke arealene og vegetasjonen som f.eks. bær og sopp til mat i umiddelbar nærhet til masten og utstyrshytten. Med nærhet menes 1 meter ut fra installasjonene.
 - Vi legger videre til grunn at eventuelle strålingsfarer fra mast og utstyrshytte er under de maksimumskravene som helsemyndighetene har definert. Dersom en overgang fra 4G til 5G kommunikasjonsløsning resulterer økt strålingsintensitet må dette opplyses i saken slik at det blir en del av avveiningene.
 - Vi kan ikke se av dispensasjonssaken at stråling har vært et relevant moment i kommunens vurderinger.

- **Naturmangfoldloven - Kunnskapsgrunnlag og vurdering av alternative lokasjoner**
 - Saksgrunnlaget viser at kommunen har truffet vedtak om dispensasjon på bakgrunn av
 - mangelfull kunnskap om artsmangfoldet, spesielt artsspesifikke kjennetegn ved- og sårbarheter hos hønsfugl, i relasjon til topografiske forhold på vedtatte lokasjon for tiltaket, og
 - at avveiningen mellom konsekvensene av vedtatt plassering versus alternative plasseringer ikke er tilfredsstillende jf. §§8-12

 - Vår hovedkonklusjon er at vurderingene samlet sett ikke tilfredsstillende i Naturmangfoldloven.
 - Naturmangfoldloven skal anvendes når det er tale om arter og biotoper som behøver skjerming. I forhold til plassering av master o.l. har vi bl.a. henvist til forskning, fagrappporter, og beslutninger fattet av fylkesmannen som omhandler risiko for forringelse av *biotopets funksjon* og *økt mortalitet*:
 - Faren for forringelse av skogsfuglenes leve- og reproduksjonsområder (både i spill-/parringstid og øvrige årstider)
 - Faren for kollisjoner (spesielt høst, vinter og vår) med master og andre barrierer som øker jo nærmere disse er plassert i forhold til reproduksjonsområdene
 - Kollisjonsrisiko og økt dødelighet for hønsfugl som er godt dokumentert i nasjonal og internasjonal forskning
 - I henhold til naturmangfoldloven skal *føre-var-prinsippet* (§9) være førende for valg av lokasjon for installasjoner i varsomhetssoner for sårbare viltarter.

- Stedsvalget skal gi *minst mulig* ulemper nå og i framtiden.
 - Det fremgår av den generelle aktsomhetsplikten (§6) at «*Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5*» (forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer).
 - Basert på ovenstående tar man en *unødig risiko* ved oppsetting av mast i kant/skråning mot dal i sør-vestlig retning når masten kan plasseres lenger inn på platået uten at formålet tilsidesettes, jf. alternativ 2.
- **Eksempler på vedtak av fylkesmannen / statsforvalteren i saker med stor overføringsverdi til dispensasjonsvedtaket i Beiarn kommune**
 - Fylkesmannen i Oslo og Akershus 10.02.2017 Vedtak i klagesak om tillatelse til basestasjon med gittermast – Bærum kommune – Glitterveien 50 – gnr. 91. bnr. 643.
 - Kommunens vedtak oppheves, jf. fvl. §34. Saken sendes tilbake for ny behandling.
 - Fylkesmannen i Buskerud avviste klage på Hemsedals kommunes vedtak om ikke å godkjenne dispensasjonssøknad om oppsetting av ny mobilmast og utstyrshytte i et friområde med spredt bebyggelse og med god avstand til nærmeste eiendom (se kapittel 5.1).
 - Fylkesmannen i Vestfold og Telemark dokumenterte betydningen av å skjerme spillplasser for tiur og orrfugl ved å avvise forespørsel om offentliggjøring av spillplasser (se kapittel 5.2).
 - **Plan- og bygningsloven §19-2 – Er fordelene med dispensasjonen klart større enn ulempene?**
 - Denne klagen dreier seg ikke om hvorvidt det skal bygges mobilmast for å sikre bedre kommunikasjonsløsninger for Nedre Tollådal. Vi har lagt til grunn at det er et reelt behov for bedre mobilsignaler. God infrastruktur er viktig også for denne delen av kommunen.
 - Sakens kjerne gjelder hvorvidt det eksisterer andre mer optimale lokasjoner enn stedsvalget i dispensasjonsvedtaket.
 - Vi har spilt inn andre alternativer og synliggjort vurderinger basert på relevante evalueringskriterier fra ulike lovbestemmelser uten at dette har blitt reelt vurdert.
 - Begrunnelsen for tiltakets vedtatte lokalisering er ikke tilfredsstillende dokumentert.
 - Saksinnhold og prosess oppfyller ikke kravene til en forsvarlig og riktig offentlig saksbehandling.

Med vennlig hilsen

Anne-Kristin Solbakk

Anne-Kristin Solbakk

Torbjørn Bjørklund

Torbjørn Bjørklund

Eiere av gnr.22 og bnr. 18 i Beiarn kommune, Tollådalsveien 531, 8114 TOLLÅ.

Telefon Torbjørn: 976 52 887

e-post: tbjorklund64@gmail.com

Referanser

- Bevanger, K. (1990). Topographic aspects of transmission wire collision hazards to game birds in the Central Norwegian coniferous forest. *Fauna norvegica Ser. C, Cinclus* 13: 11-18.
- Bevanger, K. (1994a). Bird interactions with utility structures; collision and electrocution, causes and mitigating measures. *Ibis* 136: 412-425.
- Bevanger, K. (1998). Biological and conservation aspects of bird mortality caused by electricity power lines: a review. *Biological Conservation* 86: 67-76.
- Bevanger, K. (2011). Kraftledninger og fugl. Oppsummering av generelle og nettspesifikke problemstillinger. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning (NINA) Rapport 674.
- Bevanger, K. & Brøseth, H. (2004). Impact of power lines on bird mortality in a subalpine area. *Animal Biodiversity and Conservation* 27: 67-77.
- Bevanger, K. & Henriksen, G. (1996). Faunistiske effekter av gjerder og andre menneskeskapte barrierer. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning (NINA) Oppdragsmelding 393.
- Bevanger, K., May, R.F., & Stokke, B.G. (2016). Dyreliv og kraftledninger. Miljø- og forsyningsmessige utfordringer. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning (NINA) Temahefte (67).
- Bevanger, K. & Sandaker, O. (1993). Kraftledninger som mortalitetstype for rype i Hemsedal. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning (NINA) Oppdragsmelding 193.
- Coppes, J., Braunisch, V., Bollmann, K., Storch, I., Mollet, P., Grünschachner-Berger, V., Taubmann, J., Suchant, R., & Nopp-Mayr, U. (2020). The impact of wind energy facilities on grouse: A systematic review. *Journal of Ornithology*, 161, 1–15.
- Drewitt, A.L. & Langston, R.H.W. (2008) Collision effects of wind-power generators and other obstacles on birds. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1134, 233–26.
- Finne, M.H., Kristiansen, P., & Wegge, P. (2003). Skogsfugl i fjella. Rapport basert på 18 års taksering. Fylkesmannen i Østfold, miljøvern, Rapport nr. 3.
- Fiskevold, M., Gregersen, F., Heimstad, R., Løset, F., Molin, P., Mork, K., Mortensen, M., Myrmæl, A., Mæland, A.F., Sandbakk, T., Seierstad, D.T., & Spikkeland, I. (2014). Naturfaglige registreringer i Østfold, Fylkesmannen i Østfold, miljøvern, Rapport nr. 5.
- Flydal, K., & Rannestad, O.T. (2014). NaturRestaurering rapport nr. 2014-01-03.
- Haug, F. & Hansen, R. (2005). Storfugl, orrfugl, jerpe – biologi, forvaltning og jakt. Landbruksforlaget.
- Hermansen, P. & Schandy, T. (2017). Norske fugler: levevis-forskning-trusler-folketro. Forlaget Tom & Tom.
- Lislevand, T. (2004). Norsk Ornitologisk Forening Rapportserie; Rapport nr. 2-2004. Fugler og kraftledninger. Metoder for å redusere risikoen for kollisjoner og elektrokusjon.

Mejdell, C.M. (2004). VESO Oslo Veterinary science opportunities. Konsekvenser av menneskelig aktivitet på dyrevelferd hos viltelevende dyr.

Shimmings, P. & Øien, I.J. (2015). Norsk Ornitologisk Forening, Rapport 2-2015.

St. melding nr. 14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: **Torbjørn Grimstad**
Arkivsaksnr.: **20/901**

Arkiv: **GNR 22/4**

SØKNAD OM DISPENSASJON - BASESTASJON FOR MOBIL KOMMUNIKASJON TOLLÅDALEN 22/4

Rådmannens innstilling:

I medhold av plan- og bygningsloven § 19-2 innvilges ansvarlig søker Technogarden Engineering Resources AS og tiltakshaver Telenor Norge AS dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel for oppføring av teknisk utstyr for mobilkommunikasjon på gnr. 22, bnr. 4, som omsøkt på ca koordinater N 66,892740, Ø 14,81087.

Vedtaket begrunnes med at god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnssikkerhet og beredskap. Tiltaket er etter naturmangfoldloven vurdert til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Dette ut fra uttalelse fra Norsk ornitologisk forening, der de peker på at aktivitet kan ha negativ innvirkning i anleggsfase, men at mast, frekvens på sender og bygningsmasse ikke har dokumentert påvirkning i driftsfase på orrleik. I sum vurderes dermed fordelene ved å innvilge dispensasjon som klart større enn ulempene.

Saksutredning:

Søker for tiltaket er Technogarden Engineering og tiltakshaver er Telenor.

Saken ble første gang behandlet i plan- og ressursutvalgets møte 22. januar 2021 med positiv innstilling. Utvalget sendte da saken tilbake til søker og bad om nærmere vurdering av plasseringer ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som framkom om leiksted for orrhøns.

I etterkant har Beiarn kommune fått inn to henvendelser i saken. Den første er fra hyttenabo, hvor de påpeker feil i saksgrunnlaget. Dette gjelder hva som er omsøkt plassering og hvilke alternative plasseringer de har foreslått overfor søker etter nabovarsel.

I sin kommunikasjon til søker 5. november 2020, har nabo vist til to alternative plasseringer, hvorav den ene er illustrert i søknaden. Beiarn kommune forstår innkommet søknad slik at dette er tilnærmet omsøkt plassering av tiltaket. Denne vises som «Alt. 1» i figur på neste side. I sin søknad har Telenor plassert tiltaket ca 15 meter sørvest for denne plassering.

Figur 1: Utsnitt av illustrasjon hvor hyttenabo forstår det slik at Telenor har søkt om plassering 60 meter sør-sørvest for "Alt. 1". Telenor har søkt Beiarn kommune om dispensasjon rett sørvest for A-en i "Alt. 1".

Etter samtaler med nabo har Beiarn kommune fått forståelse for at avviket mellom omsøkt plassering og alternativ 1 i deres inngående korrespondanse utgjør en betydelig forskjell i terrenget. Dette tross at avstanden er kun ca 15 meter i horisontalplanet. Det som for utvalgets første behandling var avgjørende var påvirkninger på orrfuglleik, og ikke eventuell visuelt estetisk sjenerende plassering i forhold til naboer.

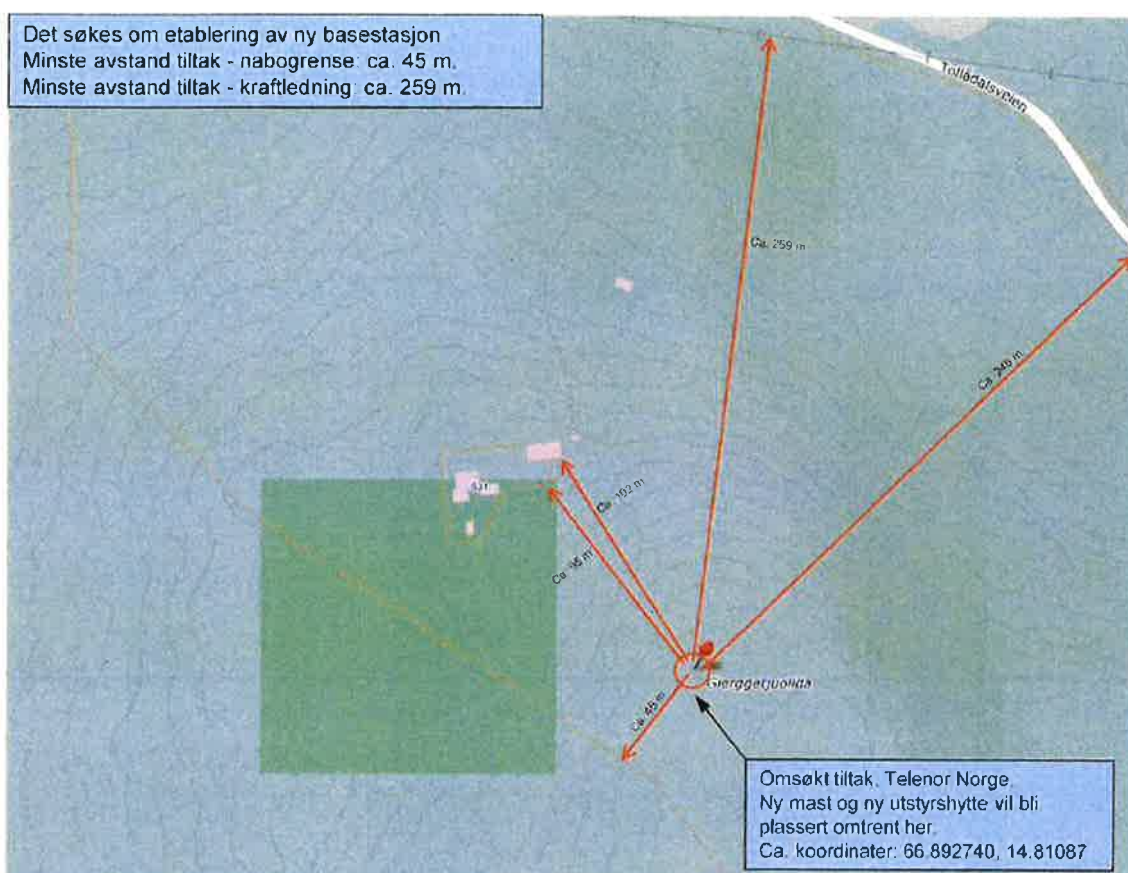
Den andre inngående korrespondansen Beiarn kommune har mottatt er fra ansvarlig søker som har innhentet uttalelse fra Norsk Ornitologisk Forening (NOF) avdeling Bodø angående påvirkningen tiltaket vil ha for fuglelivet, og spesielt orrfuglleik. NOF viser i sin uttalelse til at Nordflaggermus er vanlig og registrert i området. Dette er en insekteter som tilsier at det også finnes en solig bestand av insektsetende fugler i området. NOF har sett på topografi og blandingen mellom barskog, lauvskog og myrområder, og funnet at lokaliteten egner seg godt til orrfuglleik.

Hva gjelder insekter og insektetende fugler og pattedyr viser NOF til at det er gjort observasjoner og dokumentert at 4G og 5G påvirker enkelte insektarter og grupper sterkt. Det er likevel ikke konkludert rundt stråling og skadevirkninger. NOF lokallag Bodø viser til

føre-var-prinsippet i Naturmangfoldloven, og legger dette grunn i sin anbefaling om å legge basestasjon nær eksisterende bebyggelse og infrastruktur.

Beiarn kommune vurderer saken slik at dette området er valgt for å kunne nå størst mulig areal ut fra et punkt. Plassering nær eksisterende bebyggelse og infrastruktur, altså mer sentrumslignende område, regnes ikke som et alternativ. Vi legger også til grunn at strålingen fra basestasjonen vil påvirke insekter uavhengig av hvor den plasseres – området insektene påvirkes vil bare flytte seg med plassering av basestasjonen.

Til slutt konkluderer Norsk ornitologisk forening med at de ikke har funnet dokumentasjon på at mast, frekvens på sender og bygningsmasse har påvirkning på orrfugleik. Det er økt aktivitet som de antar vil ha negativ virkning.

Figur 2: Situasjonsplan vedlagt søknad fra Technogarden/Telenor.

Statsforvalteren har bedt Beiarn kommune innhente uttalelse fra reindriften. Saltfjellet reinbeitedistrikt har i en fellesuttalelse til tre ulike basestasjoner i Beiarn sagt at de ikke har innvendinger til tiltaket.

Vurdering:

Rådmannen vurderer saken slik at vi ut fra føre-var-prinsippet i Natrumangfoldloven må påregne at basestasjonen vil påvirke insekter negativt, uavhengig av hvor den plasseres. Alternativ plassering i hyttenaboens sitt innspill er ca 50 meter fra omsøkt plassering, slik at det er grunn til å tro at begge lokaliteter ligger i samme leveområde for pattedyr, fugler og insekter i området. Det vi tidligere har bedt om vurdering fra søker om, er vurdering av

plassering i forhold til orrfugleik. Her opplyser NOF avd. Bodø at de ikke har dokumentasjon som tilsier at basestasjonen vil påvirke leiken. Økt aktivitet kan vi anta vil ha negativ virkning.

Beiarn kommune legger til grunn at tiltaket ikke vil medføre særlig økt aktivitet i området, utover selve anleggsfasen. I sum vurderer vi derfor ulempene ved tiltaket som små. Fordelene ved god mobildekning, som i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnsikkerhet og beredskap, vurderes som klart større.

Vedlegg:

rådmann

Vedlegg 20/901-7

Beiarn kommune

Fra: Jan Wasmuth <janwasmuth15@gmail.com>
Sendt: fredag 23. april 2021 13:48
Til: NOF avd. Nordland; Maghsoud Bagheri
Kopi: Britta Wahl; Magnhild Johansen; Marte Moksnes Songøygaard; Thorbjørn Aakre
Emne: Re: Ber om uttalelse angående oppsetting av basestasjon på Gnr. 22 / Bnr. 4, ved Tollådal, Beiarn kommune.

Norsk ornitologisk forening avdeling Bodø er blitt forelagt søknad fra Technorgarden som på vegne av Telenor Norge har søkt om byggetillatelse til å sette opp en basestasjon i Nedre Tollådal ved Gergetjolt. I et brev fra kommunen (som vi ikke har fått) ber de om en vurdering av plasseringen av installasjonen ut fra naturmangfoldloven.

Det få registreringer i artsdatabasen fra området. NOF har heller ikke hatt muligheter til å befare området siden saken er kommet såpass tidlig på året at det vil være begrenset observasjoner som kan gjøres. Dersom vi skal kunne gi en grundig beskrivelse av området må det registreres arter over tid og aller helst i hekkesesongen.

Viktige registreringer er likevel gjort. Nordflaggermus er vanlig og registrert. Siden det finnes nordflaggermus finnes det også insekter. Dette betyr at området sannsynligvis har en solid bestand av insektetende fugler som sangere, meiser og fuglekonge.

Personlig meddelt fra hytteeiere i området er spillplass for orrfugl. Dette stemmer med topografi og type skog, blanding mellom barskog (furu) og lauvskog. Små myrer gjør området godt egnet til orrfuglleik.

Basestasjon, insekter og fugler.

Det er en stor diskusjon rundt stråling fra basestasjoner, fugledød og insektdød samt insekter og fuglers evne til å orientere seg. Videre vil nærhet til stasjonen kanskje bety noe for skader på dyr og mennesker.

Det er i skrivende stund ikke konkludert rundt stråling og skadevirkninger. Det observeres og dokumenteres likevel at enkelte insektarter og grupper påvirkes sterkt av både 4G og 5G.

Gallotjuolida er en høyde omtrent 100 m fra Gergetjolt. Høyden består av fast berg. Rundt høyden ligger det små myrdrag med spredt skog av bjørk, selje og furu. På de ulike myrene mindre enn 100 meter fra der anlegget er plassert har det vært leik av orrfugl i manns minne. Leiken foregår i hovedsak på de samme myrene årvisst. (Personlig meddelelse)

Biomangfold rundt Gallotjuolida.

Spesielt i området er nordflaggermus. Nordflaggermus er registrert til Finnmark, men har sin nordlige del av hovedutbredelsen i Salten. Årsaken til god utbredelse i Salten er tilgang på mat.

Vi kan anta at insektsfaunaen vil bli påvirket av basestasjonen om vi legger til grunn «føre var»-prinsippet. Dette vil igjen påvirke fugler og pattedyr.

Etablering av basestasjoner krever noe infrastruktur slik som veier til atkomst og strøm. Det er derfor viktig at inngrepet ikke skjer over myr eller gjennom viktige biotoper.

NOF lokallag Bodø mener derfor at basestasjonen primært bør etableres nært bebyggelse og der det allerede finnes infrastruktur.

Etablering av basestasjoner er i seg selv et lite inngrep. Det består av et hus på 6-7 m², ei mast på 15-20 meter. Det framkommer ikke av den dokumentasjonen vi har tilgang til hvilke frekvenser basestasjonen skal sende med, men det antas at det legges opp til sending opp til 120GHz.

Vi finner ingen dokumentasjon på at mast, frekvens på sender og bygningsmasse har noen påvirkning på orrfuglleik, men vil anta at økt aktivitet har en negativ innvirkning.

Mvh Jan Wasmuth

**SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT - OPPSETT AV
BÅTSKYDD 16/121**

Saksbehandler: Torbjørn Grimstad
Arkivsaksnr.: 21/315

Arkiv: GNR 16/121

Saksnr.: **Utvalg** **Møtedato**
34/21 Plan og ressursutvalget

17.09.2021

Rådmannens innstilling:

Plan- og ressursutvalget i Beiarn kommune er positive til å innvilge dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel for oppsett av båtskydd ved Langvatn, som omsøkt.

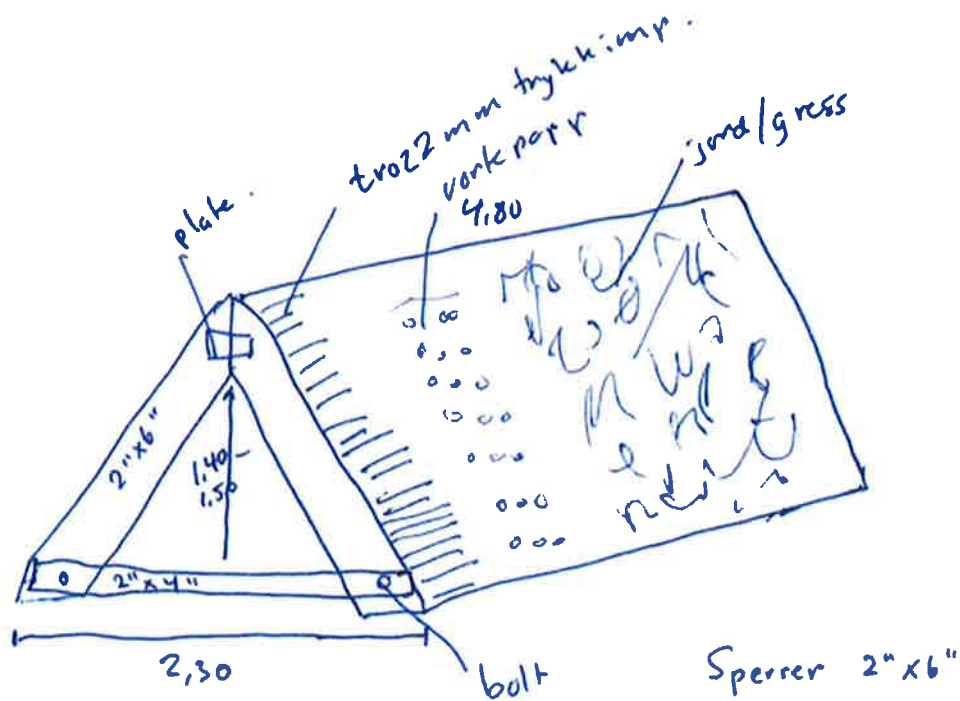
Vedtaket begrunnes med at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene, etter en samlet vurdering. Dette ut fra at tiltaket er identisk med tiltak som faller innenfor LNFR-formålet, samtidig som det er positivt for folkehelse og tilgjengelighet.

Resterende behandling delegeres til rådmannen med mindre det kommer inn vesentlige merknader.

Saksutredning:

May og Carl Knutssøn søkte om løyve til oppsett av båtskydd ved Langvatn 18. mai 2021. Søknaden er begrunnet med behovet for et sted å lagre båten på vinteren.

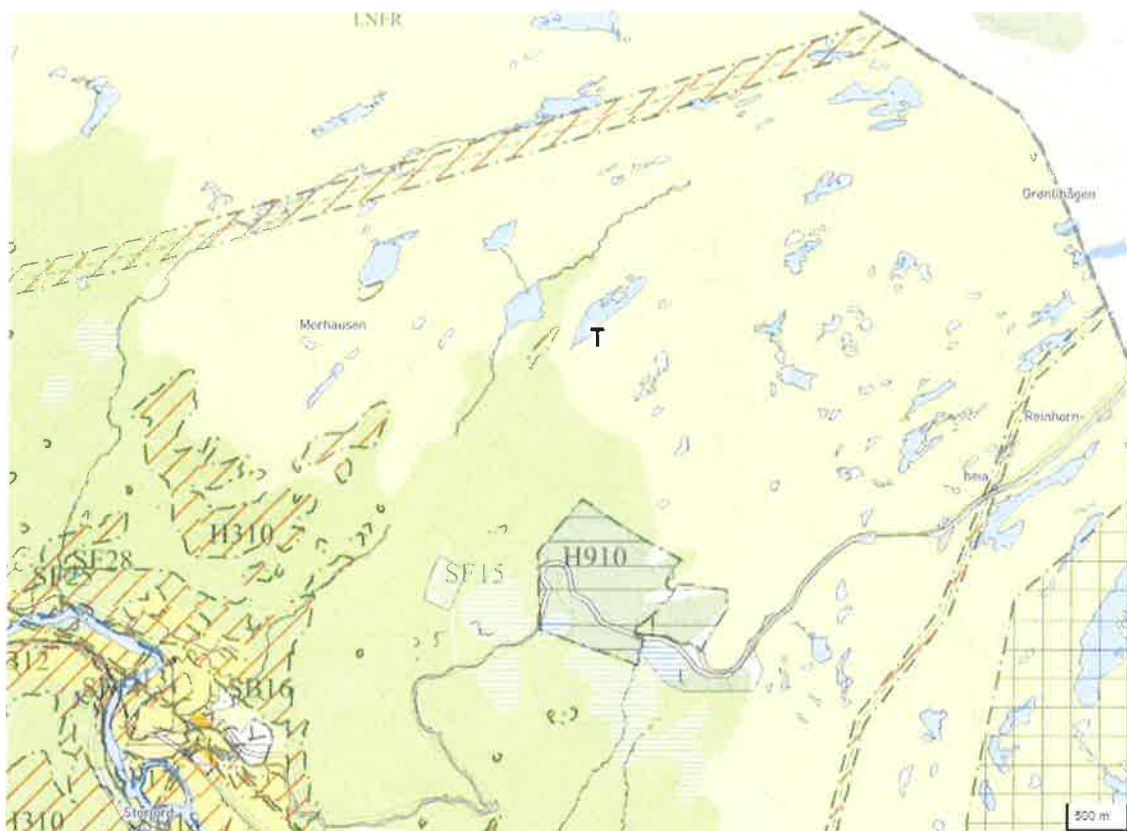
Tiltaket er tenkt å ha form som et trekanthus med bredd 2,3 m, lengde 4,8 m og innvendig høyde på ca 1,5 m. Begrunnelsen for søknaden er behovet for å beskytte mindre robåt mot snøtyngde om vinteren. Grunneierlaget har signalisert at bygget kan bli et mønsterbygg for fremtidige naust i området.

Figur 1: Tegning av omsøkt tiltak.

Området rundt Langvatn er avsatt til LNFR-formål i kommuneplanens arealdel, men bebygd med 11 lovlig oppsatte hytter. Disse er enten bygd før kommunen fastsatte arealplan for området, eller i perioden 1990-2017 hvor området var avsatt til fritidsbebyggelse i kommunedelplan Storjord-Larsos. Søker en eier av en av hyttene og tiltaket vurderes dermed alene ikke å utløse mer aktivitet i området, utover transportbehovet i byggefasen. Hvis vi ser fremover kan saken utløse flere lignende søknader hvis tiltaket blir innvilget.

Eiendomsforholdene i området er avklart, og matrikulert som uregistrert jordsameie. Det finnes utskiftninger/jordskifte som beskriver hvilke bnr. som har andel i sameiet, men brøken er ikke fastsatt. Samtykke til tiltaket er derfor innhentet fra Storjord grunneierlag, og kommunen må legge til grunn at saken er belyst overfor aktuelle eiere på grunneierlagsmøter. Det er fra enkelte grunneiere kommet inn spørsmål om hvorvidt det kan settes opp flere lignende tiltak, uten konkret søknad. Signalene går på at de ønsker at eventuelt lignende bygg blir samlokalisert og ikke spredt rundt vannet. Rådmannen er noe usikker på hvorvidt tiltakshavere med aktive bruk faller innenfor formålet, men for denne konkrete saken er ikke det aktuelt.

Figur 2: Tiltakets plassering markert med «T» i utsnitt av kommuneplanens arealdel, målestokk ca 1:50000 (kommunekart.com)

Området grenser mot en flyttlei og er registret som beite for reindriftsnæringen i alle årstider. Tiltaket vil utløse en viss aktivitet i forbindelse med bygging, men vi kan ikke se at tiltaket vil medføre økt aktivitet. Ellers er det ingen registrerte kulturminner, naturtyper, kulturlandskap eller aktuelle aktsomhetsområder som tilsier at tiltaket ikke kan innvilges. Den rødlistede arten som er registrert nærmest er menneskelig observasjon utført av tiltakshaver, slik at vi legger til grunn at denne ikke berøres av tiltaket.

Bakgrunn:

Saken gjelder dispensasjon fra LNFR-formålet for oppsett av båtskydd, ikke naust. Tiltaket vil ikke medføre noen økt aktivitet ved vannet, utover byggeperioden. Om noe, vil et dedikert naustområde ved vannet spare slitasje på natur og over tid medføre mindre aktivitet i området. Saken er sendt på høring til relevante regionale og statlige myndigheter.

Under følger relevant utdrag fra plan- og bygningsloven:

§ 19-2. Dispensasjonsvedtaket

Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av denne lov. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

Vurdering:

Rådmannen vurderer tiltaket til å grense opp mot noe som kan være i henhold til tiltaket hvis fiske i vannet gjøres av aktive bruk med tanke på matauk. Tiltaket kan derfor ikke sies å sette LNFR-formålet vesentlig til side. Samtidig må vi være ydmyke overfor å beslaglegge beiteområder fra reindriften. Saken avhenger i stor grad av høringsuttalelsene fra reindriftnæringen, men tidligere har uttalelsene ikke vært negative ved Langvatn, Litle Leiråvatn eller Kobbåvatn.

Dispensasjonen vil ha betydning for folkehelse og tilgjengelighet for søker, og vi kan ikke se at saken vil ha negativ betydning for allemannsretten etter som bygget ikke er beregnet for personopphold.

I sum vurderer rådmannen at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene, med mindre det kommer inn vesentlig merknader ved høringen.

Vedlegg:

KLAGE PÅ DELEGERT VEDTAK 33/21 I PLR

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol
 Arkivsaksnr.: 21/193

Arkiv: GNR 54/4

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
33/21	Plan og ressursutvalget	29.04.2021
35/21	Plan og ressursutvalget	17.09.2021

Rådmannens innstilling:**Saksutredning/bakgrunn:**

Advokat Terje Kvarnes klager på vegne av Arild Amundsen i brev mottatt kommunen 26. mai 2021 på delegert vedtak nr. 33/21 i Plan- og ressursutvalget (PLR), om kommunens avslag på fradeling av om lag 3,5 dekar (daa) fra gnr. 54 bnr. 4. Formålet med omsøkt fradeling er tilleggsareal til Amundsens fritidsbolig (gnr. 54 bnr. 13).

Det vises til mottatt klage, som vedlegges her.

Vedtaket var fattet med hjemmel i jordlova § 12, og begrunnet i korte trekk med at en fradeling av dyrka mark til bruk som tilleggsareal til en eksisterende fritidsbolig gir større ulemper enn fordeler for landbruket, og at tiltaket ikke vil være forenlig med jordlovas formål.

Det vises for øvrig til søknad om fradeling, og saksframlegget med vurderinger av søknaden (i lys av jordlova), som også er vedlagt.

Saken legges fram uten innstilling ettersom vedtak er fattet og behandlingen gjelder klage på dette enkeltvedtaket.

Lovgrunnlag:Jordlova § 1.

Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket.

Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar.

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltninga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.

Jordlova § 12, 1. og 3.-5. ledd lyder slik:

Deling av eiendom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet. Det same gjeld forpaking, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett til del av eiendom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren). Med eiendom meiner ein òg rettar som ligg til eiendomen og partar i sameige.

Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.

Sjølv om det etter tredje ledd ikkje ligg til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke givast dersom deling vil vareta omsynet til busetjinga i området.

Samtykke til deling kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla som lova skal fremja.

Det vises for øvrig til Landbruks- og matdepartementets rundskriv M-2013-1 (relevante utdrag er vedlagt). I mai 2021 er det kommet et nytt rundskriv om driveplikt, omdisponering og deling fra LMD, men siden vedtaket i denne saken er fattet før nytt rundskriv ble publisert, støtter administrasjonen seg på tidligere rundskriv. Av det vi kan se, er det i nytt rundskriv heller ikke vesentlige endringer av relevans for denne saken.

Vurdering:

Om sakens faktiske side, skriver klager at arealet på 3,6 daa som i Gårdskart er angitt som overflatedyrket, ikke er korrekt da det ikke har vært slått siden 2011 og store deler er gjengrodd. Kommunen bemerker her at «overflatedyrka jord» utgjør 2,9 daa av teigens areal, mens 0,5 daa er angitt som «produktiv skog». Det dreier seg ikke om 3,6 daa overflatedyrka jord. NIBIO, som drifter tjenesten Gårdskart, har sommeren 2021 i samråd med kommunen gjennomgått AR5 for å korrigere kartet med oppdaterte arealbenevninger. Foruten 0,1 daa som er omgjort fra «annet markslag» til «bebyggd, samf., vann, bre» (arealet utgjør adkomstvei til Evjen 113), så er ikke arealstatus for den omsøkte teigen endret. Kommunen legger derfor til grunn at arealbenevningen i Gårdskart er oppdatert og korrekt etter gjeldende føringer.

At arealene med dyrka mark i dag ikke drives, og gror igjen, er svært uheldig. Det er en sak etter jordlova § 8 som kommunen bør følge opp. At arealene med dyrka jord ikke drives, er dog ikke av relevans for om kommunen skal samtykke til deling eller ikke. Tilsvarende gjelder for dyrkbar jord, jf. jordlova § 12, første ledd.

Når det gjelder tinglyste rettigheter på nevnte teig, f.eks. septik og dreneringsgrøft, er det forhold som ikke er av relevans etter jordlovas delingsbestemmelser.

Klager påpeker eiendommens begrensede areal av dyrka jord, og at det ikke gir grunnlag for drift eller investeringer av betydning. Det bestrides ikke av kommunen, men vi vil bemerke at landbrukseiendommen som en total enhet på over 1000 daa er av en ikke ubetydelig størrelse. Selv om fremtidige eiere av eiendommen selv, eller andre på Evjen, ikke skulle kunne forsvare drift av arealene, er det per i dag drift på nærliggende bruk på fastlandet i både Beiarn og Gildeskål kommuner. Disse kan ha bedre landbruksmessig nytte av arealene som tilleggsjord, enten ved erverv eller ved leie. I Beiarn kommune finnes flere eksempler på

aktive bruk som både eier og leier jordarealer opp til to mil unna driftssenteret, hvor slike arealer inngår i gårdens ressursgrunnlag og aktive drift. Vår oppfatning er derfor at arealene med dyrka jord det her dreier seg om, best blir ivaretatt for fremtidige generasjoners behov ved å ikke fradeles og overføres som tilleggsareal til en fritidsbolig.

Det vises i klagen gjentatte ganger til jordlovas § 12, fjerde ledd. Dette leddet åpner for at samtykke til deling kan gis, dersom det vil ivareta hensynet til bosetting i området. Vi kan ikke se at bosettingshensynet gjør seg gjeldende, den tid saken her dreier seg om fradeling av areal som tilleggsjord til en fritidsbolig/hytte.

Vi leser likevel av klagen, at klager antakelig har ment å vise til lovas § 12, tredje ledd, f.eks: *Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell under formålet i jordlova.* Vi kan derimot ikke se at tiltaket vil være *gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket* (jf. jordlovas formål) da tiltaket tilsynelatende kun vil gagne søker som eier av gnr/bnr 54/13. Videre, selv om Amundsen ønsker å drive produksjon av eksempelvis potet og jordbær til eget forbruk, vil det ikke kunne knyttes til begrepet landbruk med næringsmessig utnyttelse av ressursene slik jordlova legger opp til. Vi viser derfor til rådmannens opprinnelige vedtak, om at en fradeling som opprinnelig omsøkt, gir større ulemper enn fordeler for landbruket.

Både rundskrivet fra 2013 og det nye fra mai 2021 trekker frem at hensynet å skaffe tomter til næringsvirksomhet som ikke er landbruk, faller utenfor de hensyn som kan hensyntas i lys av jordlovas § 1, jf. jordlova § 12 tredje ledd. Eksempler som kan likne denne saken er ikke nevnt, men vi leser av rundskrivet(-ne) at formål som ikke knytter seg til landbruksvirksomhet faller utenfor hva som kan hensyntas i vurderingen etter jordlova § 12 tredje ledd. Dyrka jord som tilleggsareal til en fritidseiendom er altså ikke å anse som landbruksvirksomhet.

Klager viser til at det i 2019 ble fradelt en hyttetomt på Harry Aag sin dyrka mark på Evjen (gnr/bnr 54/35). Det ble i 2017 gitt samtykke til fradeling av to parseller og naust på gnr. 54 bnr. 4 for opprettelse av fritidseiendom og senere hytte, med begrunnelsen «[a]realet omfatter ikke dyrkbar jord (kilden.nibio.no), og fradeling av arealet vil ikke komme i strid med vern av arealressursene eller være til ulempe for driften av arealet.» Det skal tidligere ha stått et bolighus på dette arealet. Slik administrasjonen vurderer disse sakene, er det en prinsipiell forskjell mellom opprettelsen av en fritidseiendom og fradeling av dyrka jord som tilleggsareal til en allerede eksisterende fritidseiendom.

I sak 21/194 fikk Bjørnar Kristoffersen etter klage (på vedtak fattet etter jordlova § 12) innvilget fradeling av dyrka jord fra gnr/bnr 54/8, som også inngår i landbrukseiendommen til Harry Aag. Begrunnelsen for at Plan- og ressursutvalget tok klagen til følge var at Kristoffersen ønsket å bosette seg i huset på sin eiendom, slik at bosettingshensynet i jordlova § 12, fjerde ledd gjorde seg gjeldende. Det må her nevnes at det er en prinsipiell forskjell mellom disse to sakene. Eiendommen i sak 21/194 har en bygning som opprinnelig er oppført som enebolig, men som den siste tiden har vært benyttet som fritidsbolig. Denne saken dreier seg derimot om en eiendom med bygning som både er oppført og godkjent som fritidsbolig. Det at klagen i sak 21/194 ble tatt til følge, er med andre ord ikke førende for hvorvidt klagen i denne saken skal tas til følge.

Området omtalte teig ligger i, er i kommuneplanens arealdel satt til formålet landbruk-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR). Videre har arealdelen føringer for hvor store nye fritidseiendommer kan være, og i nåværende arealdel er dette angitt til maksimalt 700 m². Vi

ser at dagens eiendom (gnr/bnr 54/13) er på 900 m², og med tilleggsareal på 3,5 daa vil den totale fritidseiendommen være på om lag 4,4 daa. Det er langt mer enn kommuneplanens arealdel åpner for. Dermed er det verdt å nevne at selv om klagen her skulle bli tatt til følge, er det ikke sikkert at deling lar seg gjennomføre i tråd med bestemmelsene i plan- og bygningsloven og kommuneplanens arealdel.

Kommunen kan ikke se at usaklig forskjellsbehandling har forekommet i dette tilfellet. Vedtaket som er påklaget er fattet med bakgrunn i jordlovas bestemmelser om deling, som skal ivareta hensynet til landbruket i dag og for fremtidige generasjoner. Selv om eiendommen i dag ikke drives som et selvstendig bruk, og svært lite av jordbruksarealet er i drift, kan vi ikke se at jordlova åpner for å fradele dyrka jord som tilleggsareal til en eksisterende fritidsbolig/hytte. Saken kunne ha stilt seg annerledes om et bruk i drift ønsket å erverve hele eller deler av jordbruksarealene til Harry Aag, men med bakgrunn i de opplysninger vi har om denne saken kan vi ikke se at forholdene taler for å ta klagen til følge. Å ta klagen til følge vil dessuten kunne skape presedens for liknende tilfeller både på Evjen og i kommunen for øvrig.

Vedlegg:

- Klage på delegert vedtak
- Saksframlegg delegert vedtak 33/21 i PLR m/kartvedlegg
- Søknad om fradeling
- Utdrag fra rundskriv M-2013-1 – deling – jordloven § 12
- Utdrag fra rundskriv M-2013-1 – vurderingen av en søknad om deling

ADVOKATI NORD

Kontorfellesskap - MNA

Beiarn kommune
Teknisk etat
Nedre Beiarveien 906
8110 Moldjord

Beiarn Kommune		
21/193	4	26/7/21
26 MAI 2021		
Advokat P		
Saksnummer	54/4	
		T6

Dag Trygve Berntsen
Frank Ove Kvalvik
Michal Wiik Johansen
Terje Kvarsnes
Mads Torrissen
Tor Haug
Charlotte Marie Ringkjøb

Referanse: 202107940
Ansvarlig advokat: Advokat Terje Kvarsnes AS
Sted/dato: Bodø, den 21. mai 2021

KLAGE PÅ VEDTAK – JORDLOVEN § 12 – ARILD AMUNDSEN – SAKSNUMMER 21/193

Undertegnede representerer Arild Amundsen.

Det vises til Beiarn kommunes vedtak av 29.04.2021. I vedtaket ble det ikke gitt samtykke til omsøkt fradeling av om lag 3,5 dekar fra gnr. 54 bnr. 4. Vedtaket ble fattet med hjemmel i jordlovas § 12. Vedtaket påklages herved.

Vedtaket ble mottatt av Arild Amundsen den 4. mai 2021. Forvaltningslovens klagefrist på 3 uker er etter dette overholdt.

Eiendommen gbnr. 54/4 er eid av Harry Aag. Søknaden om deling som ble avslått av Beiarn kommune er inngitt av Arild Amundsen på vegne av eller etter avtale med Harry Aag. Jeg legger etter dette til grunn at Arild Amundsen har rettslig klageinteresse etter bestemmelsene i forvaltningsloven.

1. Nærmere om sakens faktiske side

Den eiendom som søkes fradelt og sammenføyd med Amundsen sin fritidseiendom – gbnr. 54/13 – er på om lag 3,5 dekar. På utskrift fra NIBO gårdskart heter det at arealet på 3,6 dekar er overflatedyrket. Dette er etter dagens forhold ikke korrekt. Amundsen har opplyst at området ikke er slått siden 2011. Det området som ble høstet utgjør ca 1/3 av det samlede areal oppgitt til 3,6 dekar. Øvrige del av eiendommen er overgrodd med selje og annet buskas.

På eiendommen som søkes fradelt har Amundsen sin septik, samt dreneringsgrøft for gråvann ned mot sjøen. Disse rettighetene er tinglyst.

Postboks 43
8001 Bodø
Telefon: 75 56 51 50
Telefaks: 75 56 51 55

Org.nr. 915266177MVA

Driftskonto: 15035937576
Klientkonto: 15036363891

Om man ser på de eiendommene Aag eier på Evjen – henholdsvis bnr. 4, 8 og 9 – som «en driftsenhet» i jordlovens forstand, så anføres like fullt at en gård med anslagsvis 10 dekar full- og overflatedyrket areal har et for lite inntekspotensial til å dekke selv små investeringer i maskiner og bygg for landbruksdrift. Et dyrka areal på rundt 10 dekar vil kun gi grovfor til ca 10 v.f. sau etter gjennomsnittlige standardtall for Salten.

En så liten besetning vil ikke gi en avkastning som kan forrente investeringer i f.eks. en moderne driftsbygning som ivaretar dagens krav til dyrehold. Avkastningen ved produksjon av grønnsaker og poteter vil likeledes være så marginal at den ikke gir rom for investeringer i lagerrom eller maskinpark.

Arealressursene for den samlede driftsenhet er etter dette så begrenset at tiden har løpt fra denne eiendommen i forhold til det å drive landbruksproduksjon med noen form for overskudd.

Ytterligere nevnes at Harry Aag etter det opplyste fikk fradelt tomt på dyrka mark så sent som i 2019. Denne delingen fant sted på gnr. 54 bnr. 35. På denne tomte stod det en gammel driftsbygning. Denne tomte ble solgt som hyttetomt.

Før de rettslige anførsler behandles nevnes endelig at Arild Amundsen vil benytte det areal som søkes fradelt til potetåker og jordbærland. I forhold til vilkårene i jordlovens § 12 anføres at denne arealbruken tar mer hensyn til vern av arealressursene enn at jorden ligger brakk og gror igjen.

2. Klagegrunner – rettslige anførsler

Som nevnt over vil en deling medføre at hensynet til vern av arealressursene blir bedre ivaretatt enn dagens situasjon med gjengroing. Det er etter det opplyste ikke aktive gårdsbruk på Evjen som har behov for grasproduksjon til sau eller storfe. Ved en deling vil arealressursene bli tatt i bruk til potetland og jordbærproduksjon. I dag gror jordene mer og mer igjen. Det vises til jordlovens § 12, 4. ledd, 2. punktum.

Videre vises til jordlovens § 12, 4. ledd, siste punktum som hitsettes:

Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell under formålet i jordlova».

Med henvisning til Norsk Lovkommentar note 86 er det adgang til å ta andre hensyn enn de som er nevnt i jordlovens § 12, 4. ledd, forutsatt at man er innenfor formålsbestemmelsen inntatt i jordlovens § 1.

Formålet bak Amundsens ønske om å kjøpe tilleggsarealet og få dette sammenføyd med gbnr. 54/13, er som nevnt blant annet produksjon av potet og jordbær. En slik løsning innebærer derved et større jordvern enn dagens situasjon, herunder ivaretagelse av areal og kulturlandskap ved at gjengroingen begrenses. Det vises til jordlovens § 1, annet ledd. Dagens eier av 54/13 og senere generasjoner vil om deling tillates være selvforsynt med

potet, bær og eventuelt andre grønnsaker. I forhold til effektiv ressursutnyttelse og jordvern vil dette være en bedre løsning enn dagens situasjon hvor dyrkbar mark mer og mer gror igjen fordi det ikke er mulig å drive selvstendig produksjon av landbruksprodukter på driftsenheten for salg med henblikk på et økonomisk overskudd. Det vises til jordlovens § 1, første ledd.

Videre vises det til at det i 2019 ble fradelt en tomt på dyrket mark fra eiendom tilhørende Harry Aag i samme området. Like tilfeller skal behandles likt. Om saken fra 2019 er sammenlignbar med nærværende sak, vil det være usaklig forskjellsbehandling å nekte fradeling etter jordskiftelovens § 12 til fordel for Amundsen i foreliggende sak.

Det anføres etter dette at Beiarn kommunes vedtak av 29 04 2021 er ugyldig. Prinsipalt anføres at vedtaket er ugyldig etter læren om uriktige skjønnsforutsetninger. Det vises til behandlingen over i denne klage av jordlovens § 12, fjerde ledd, jf. § 1. Subsidiært anføres at det foreligger usaklig forskjellsbehandling med henvisning til at Harry Aag fikk fradelt hyttetomt fra dyrket mark i 2019.

Det nedlegges etter dette **påstand** om at vedtaket i sak 21/163 av 29 04 2021 er ugyldig og må oppheves.

Med hilsen

Terje Kvarnsnes
advokat

Kopi: Arild Amundsen, Krykja 37, 8021 BODØ

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: **Thomas Olufsen Skrautvol**
Arkivsaksnr.: **21/193**

Arkiv: **GNR 54/4**

SØKNAD OM DISPENSASJON 54/4 - JORDLOVSBEHANDLING

Rådmannens vedtak:

Arild Amundsen har søkt Beiarn kommune om dispensasjon for å få fradelte et jordstykke tilsvarende om lag 3,5 dekar på gnr. 54 bnr. 4 til formålet tilleggsjord-/areal for egen fritidsbolig på tilstøtende eiendom (gnr. 54 bnr. 13). Før saken kan behandles etter plan- og bygningsloven, er det nødvendig med et delings-samtykke etter jordlova, jf. jordlova § 12 første ledd.

Beiarn kommune gir ikke samtykke til fradeling av om lag 3,5 dekar fra gnr. 54 bnr. 4 som omsøkt. Vedtaket fattes med hjemmel i jordlova § 12.

En samlet vurdering i lys av jordlova § 12, tredje ledd, tilsier at det ikke skal gis samtykke til fradeling av dyrka mark som tilleggsareal til en eksisterende fritidsbolig. Dette begrunnes med at en fradeling som omsøkt gir større ulemper enn fordeler for landbruket. Vi kan heller ikke se at tiltaket vil være forenlig med jordlovas formål, jf. jordlova § 1.

Kommunen vil samtidig minne om at driveplikten følger av jordlova § 8, og at den gjelder for alt jordbruksareal uavhengig av størrelse. Det er eier selv som er ansvarlig for at driveplikten oppfylles.

Saksutredning/bakgrunn:

Arild Amundsen søker Beiarn kommune om fradeling av et jordstykke på gnr. 54 bnr. 4, som i dag eies av Harry Aag. Omsøkt areal er den teigen tilhørende gnr/bnr 54/4 beliggende rett sør for veien på Evjen, og utgjør i følge Gårdskart 3,5 dekar (daa). I søknadsbrevet fremkommer det at søker har hytte på tilstøtende eiendom (gnr/bnr 54/13), og at han ønsker fradeling for å få areal til å dyrke poteter og grønnsaker, samt å sette opp drivhus. På sikt ønsker søker å oppføre en liten hytte/anneks. Søker opplyser om at området i dag er i bruk til å dyrke poteter av både grunneier og søker, noe gress blir slått av søker, og øvrig areal er overgrodd og ikke har vært dyrket på mange år. Søker har tinglyst septik på dette området.

Grunneiendommen som blir berørt, gnr. 54 bnr. 4, må anses å høre til samme driftsenhet som gnr. 54 bnr. 8 og gnr. 54 bnr. 9. Disse er alle eid av Harry Aag. Disse er delt inn i hhv. 5, 2 og 1 teiger beliggende øst på Evjen og i fjellområdet mellom Kjølffjellet og Morten-Jonsaelva sør for Beiarfjorden. Se vedlagte kart for mer detaljert oversikt.

Arealressurser (AR5) gnr/bnr 54/4:

Antall teiger:	5
Bygninger:	-
Plan:	LNFR

Overflatedyrka jord:	3,6 daa
Innmarksbeite:	0,9 daa
Produktiv skog:	1,4 daa
Annet markslag:	0,1
Sum areal:	6,0 daa

Arealressurser (AR5) gnr/bnr 54/8:

Antall teiger:	2
Bygninger:	Hus for dyr/landbr.lager/silo, fritidsbygg (hytte, sommerh. ol.), garasjeuthus/anneks til bolig, naust/båthus/sjøbu, naust/båthus/sjøbu.
Plan:	LNFR
Fulldyrka jord:	5,3 daa
Overflatedyrka jord:	0,2 daa
Produktiv skog:	391,8 daa
Annet markslag:	551,1 daa
Bebygd, samf., vann, bre:	0,2 daa
Ikke klassifisert:	58,6 daa
Sum areal:	1007,2 daa

Arealressurser (AR5) gnr/bnr 54/9:

Antall teiger:	1
Bygninger:	Hus for dyr/landbr.lager/silo, våningshus, garasjeuthus/anneks til bolig.
Plan:	LNFR
Fulldyrka jord:	5,8 daa
Produktiv skog:	0,5 daa
Annet markslag:	2,4 daa
Bebygd, samf., vann, bre:	0,3 daa
Sum areal:	9,0 daa

Før søknad om fradeling etter plan- og bygningsloven kan behandles, skal saken avgjøres etter jordlova § 12, som omhandler deling av landbrukseiendom. Vi tar ikke her stilling til spørsmålet om et eventuelt fremtidig anneks/hytte på teigen. Omsøkt formål vil derfor, så vidt vi kan se, ikke være i strid med bruk og potensiell bruk av dyrka eller dyrkbar mark til jordbruksproduksjon, så jordlova § 9 berøres ikke her av tiltaket.

Lovgrunnlag:

Jordlova § 1:

Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket.

Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar.

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltninga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og

ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.

Jordlova § 12, 1. og 3.-5. ledd lyder slik:

Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet. Det same gjeld forpaking, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett til del av eigedom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren). Med eigedom meiner ein òg rettar som ligg til eigedomen og partar i sameige.

Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.

Sjølv om det etter tredje ledd ikkje ligg til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke givast dersom deling vil vareta omsynet til busettinga i området.

Samtykke til deling kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla som lova skal fremja.

Det vises for øvrig til Landbruks- og matdepartementets rundskriv M-2013-1.

Vurdering:

I spørsmålet om kommunen skal samtykke til deling, skal det legges vekt på om delinga legger til rette for en tjenlig og variert bruksstruktur i landbruket (herunder vern av arealressursene, hvorvidt delinga fører til en driftsmessig god løsning, eventuelle drifts- og miljømessige ulemper, og eventuelle andre hensyn som faller inn under jordlovens formål). Dersom det etter dette ikke ligger til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke likevel gis dersom en slik deling vil ivareta hensynet til bosetting i området.

I denne saken dreier det seg om fradeling av det som i dag er overflatedyrka mark. Dette bør ses i sammenheng med at det totale dyrka og dyrkbare arealet både på Evjen og i kommunen forøvrig i utgangspunktet er nokså begrenset, slik at deling av dyrka jord som tilleggsjord/-areal til en fritidsbolig vil kunne ha negativ virkning på arealressursene og landbruket i kommunen. Tiltaket kan videre forringe arealressursene på enheten gnr. 54 bnr. 4, 8, 9, og det er påregnelig at disse arealene med overflatedyrka jord vil bli mindre tilgjengelige for fremtidige generasjoner dersom behovet for å utnytte arealene med dyrka mark i fremtiden øker. Det legger ikke til rette for en driftsmessig god løsning som ivaretar fremtidige generasjoners behov. Vi kan ikke se at det omsøkte tiltaket vil bidra til å styrke driftsenhetene i landbruket, eller at arealressursene i området med dette vil vernes på noen god måte. Dette vil også kunne skape presedens for liknende saker både på Evjen og i større pressområder, og bør unngås.

Når det gjelder miljømessige ulemper for landbruket i området, så er det en formulering som tar sikte på konflikter mellom landbruket og andre interesser som følge av landbruksdriften. Det er ikke uvanlig med konflikter mellom de som driver en landbrukseiendom og de som eier en bolig- eller fritidseiendom. Når saken dreier seg om fradeling av et areal for å tillegge det en eksisterende hytte, kan vi ikke se at dette blir særlig relevant her.

En samlet vurdering i lys av jordlovens § 12, tredje ledd, tilsier at det her ikke skal gis samtykke til fradeling. Med formålet om å legge til rette for en tjenlig og variert bruksstruktur i landbruket, og med hensyn til fremtidige generasjoners behov, ser vi at en fradeling som omsøkt gir større ulemper enn fordeler. Vi kan heller ikke se at fradeling som omsøkt, med dyrka mark som tilleggsareal til en eksisterende fritidsbolig, er i tråd med jordlova § 1.

Vedlegg:

- Utskrift fra Gårdskart, oversikt over eiendommene 54/4,8,9
- Utskrift fra Gårdskart, oversikt over omsøkt fradelt teig

rådmann

Arild Amundsen
Krykja 37
8021 Bodø

Bodø 29.03.21

Beiarn Kommune
Teknisk Etat
8110 Moldjord

Dispensasjonssøknad

Jeg Arild Amundsen søker om å få fradelt jordstykke på Grn. 54 og Bnr. 4 Evjen, Beiarn Kommune.

Vedlagt ligger kart der området er avmerket.

Vi har i dag siden 2005 hytte på tilstøtende eiendom. Gnr. 54 og Bnr.13

Begrunnelssen for fradelingen er ønske om dyrking av poteter og grønnsaker. Oppsetting av drivhus. På sikt ønsker vi og sette opp liten hytte/anneks.

Slik området er i dag dyrkes det poteter på at lite område av Harry Aag og oss. Resten er overgrodd av selje og har ikke vært dyrket på mange år. Jeg har i mange år fått slått gress på en del av området, slik at det ser penere ut.

Vi har også en tinglyst septik på samme område.

Håper på et positivt svar.

Med vennlig hilsen

Arild Amundsen

Arild Amundsen

Beiarn Kommune		
Ar Saker	Stk nr	Fag nr. År
21/193	1	2535/21
30 MAR 2021		
Ark kode P	DEL: 54/4	
Ark kode S		
Avdeling	Saksbe	T6
Kategori	Gradering	

**Krav om matrikulering,
herunder rekvisisjon av oppmålingsforretning**
For søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven (pbl) § 20-
1 første ledd bokstav m, jf. matrikkeloven (ml) § 10

Vedlegg J
Kommunens saks-/journalnr.
Oppdragsnr.

1. Rekvisisjon gjelder for følgende matrikkelenhet (eiendom)*

Kommunenr. <i>1834</i>	Gnr. <i>54</i>	Bnr. <i>4</i>	Fnr.	Kommune <i>Beiano</i>
Kommunenr.	Gnr.	Bnr.	Fnr.	Kommune

* Ved arealoverføring skal det oppgis informasjon om begge involverte matrikkelenheter

2. Rekvirentens hjemmel for krav om matrikulering etter matrikkeloven § 9 første ledd bokstav a-h*

- Den som har grunnbokshjemmel som eier, ml § 9 a
- Den som ved rettskraftig dom er kjent som eier eller fester, ml § 9 b
- Den som lovlig har overtatt grunn eller anlegg ved ekspropriasjon, ml § 9 c
- Den som lovlig har etablert/fått løyve til å etablere fast anlegg på eierløs sjøgrunn eller i eierløs undergrunn, ml § 9 d
- Den som med hjemmel i lov utøver eierrådighet over grunnen når ingen har grunnbokshjemmel til denne, ml § 9 e
- Stat, statsforetak, fylkeskommune eller kommune når grunnen er tilegnet offentlig veg- eller jernbaneformål, ml § 9 f
- Stat/kommune ved fradeling av hele teiger eller når enheten blir delt av kommunegrense, ml § 9 g
- Den som har innløst festegrund etter bestemmelsene i lov om tomtefeste, ml § 9 h

* Rekvisisjon etter matrikkeloven § 9 bokstav b-h krever dokumentasjon for lovshjemmel som ligger til grunn for kravet

3. Sakstype (se veiledning på side 2)

3.a Opprettelse av ny matrikkelenhet

- Grunneiendom Anleggseiendom Festegrund

3.b Endring av eksisterende matrikkelenhet

- Arealoverføring (berørte parter må skrive under i punkt 7 jf. matrikkelforskriften § 23 (6))

4. Tidspunkt for matrikulering, måling og merking av grenser (se veiledning side 2)

- Matrikulering uten utsettelse, som hovedregel innen 16 uker jf. matrikkelforskriften § 18 (1)
- Matrikulering innen frist nærmere avtalt med kommunen jf. matrikkeloven § 35
- Søknad om matrikulering uten fullført oppmålingsforretning jf. matrikkeloven § 6 andre ledd (søknad vedlegges)

5. Vedlegg (dokumentasjon som trengs for å gjennomføre oppmålingsforretningen)

Vedlegg:	Vedlegg nr.
Dokumentasjon for hjemmel jf. ml § 9 bokstav b-h	
Begrunnet søknad om matrikulering med utsatt oppmålingsforretning, samt kartvedlegg jf. mf § 25	
Annen aktuell dokumentasjon	
<i>se eget bilag og kart.</i>	

6. Fakturaadresse (skal fylles ut dersom faktura skal sendes andre enn rekvisisjonen, eller dersom det er flere rekvisisjoner)

Navn (blokkbokstaver) ARILD AMUNDSEN		Adresse KRYKJA 37	Evt. organisasjonsnr.
Postnr. 8021	Poststed Boslo	E-postadresse arild@boslod.no	Telefon 97416228

7. Underskrift fra registrert eier eller fester av matrikkelenhet som får endret grense*

Gnr./Bnr./Fnr.	Evt. organisasjonsnr.	Navn (blokkbokstaver)	Underskrift registrert eier/fester
54/4		HARRY AAG	Harry Aag

* Dersom det er flere som skal skrive under benyttes eget ark

8. Rekvisisjonsrekvisisjonenens navn og underskrift*

Navn (blokkbokstaver) HARRY AAG		Adresse KJELLINGE 73	
Postnr. 8120	Poststed KJELLINGE	E-postadresse	Telefon 78154699
Dato 16/3-2021	Signatur Harry Aag		Evt. org.nr.
Navn (blokkbokstaver) ARILD AMUNDSEN		Adresse KRYKJA 37	
Postnr. 8021	Poststed BOSLO	E-postadresse arild@boslod.no	Telefon 97416228
Dato 16/3-2021	Signatur Arild Amundsen		Evt. org.nr.

* Dersom det er flere rekvisisjoner benyttes eget ark

Veiledning

Veiledning til felt 3.a:

Dette feltet skal krysses av hvis det skal opprettes en av følgende matrikkelenhetstyper; ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller ny festegrunn. Matrikkelenhetstypene er definert i matrikkelloven § 3 bokstav b og matrikkelloven § 5.

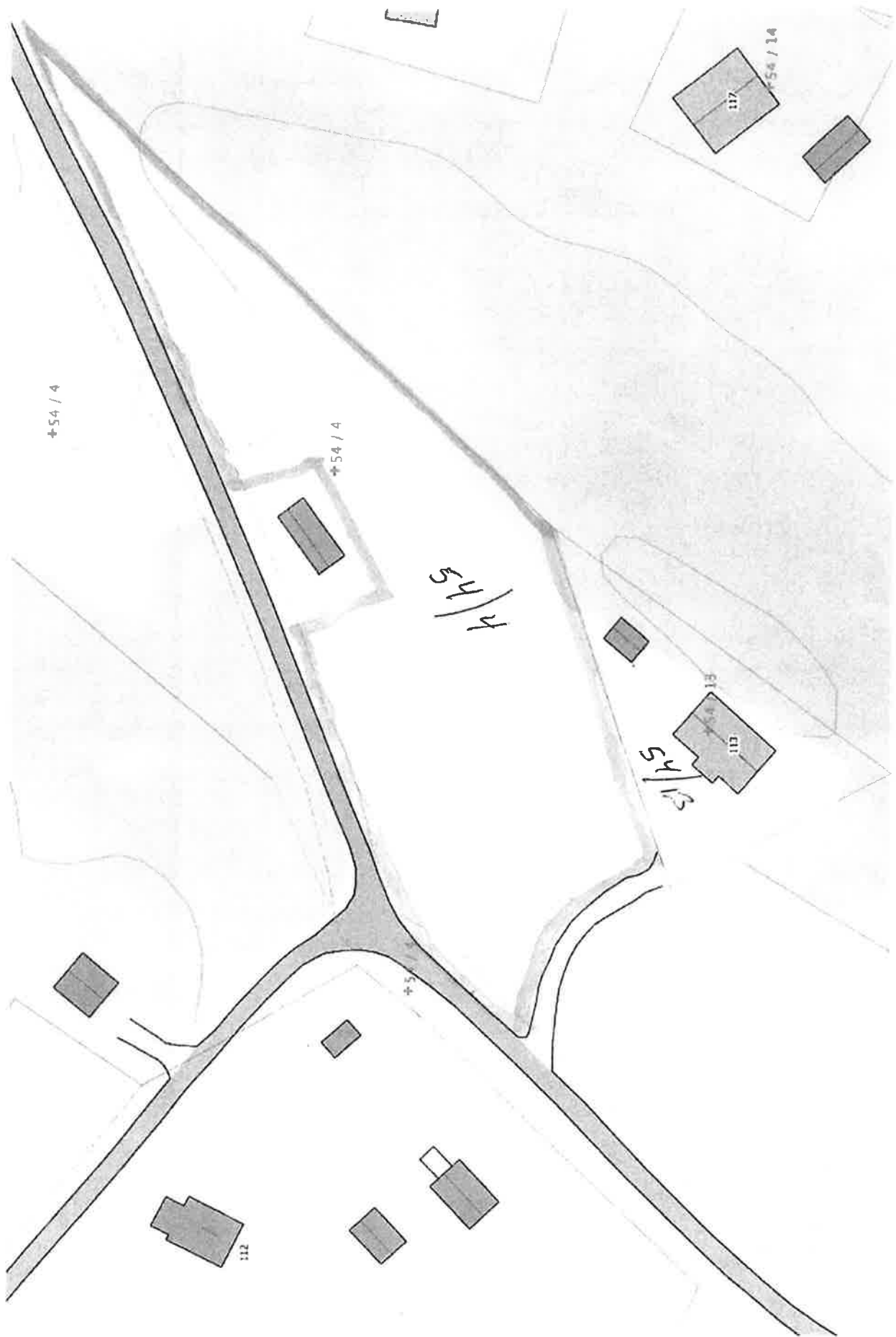
Veiledning til felt 3.b:

Dette feltet skal krysses av hvis det skal gjennomføres arealoverføring mellom to matrikkelenheter. Arealoverføring innebærer at areal overføres mellom to tilgrensende matrikkelenheter jf. matrikkelloven § 15 og matrikkelforskriften § 33.

Veiledning til felt 4:

Matrikulering uten utsettelse	Matrikulering betyr at en ny matrikkelenhet føres inn i matrikkelen, jf. ml § 3 bokstav f. Matrikulering uten utsettelse medfører at det gjennomføres oppmålingsforretning og matrikkelføring innen 16 uker etter at tillatelse etter pbl § 20-1 m er gitt, jf. matrikkelforskriften § 18 (1) og (2).
Matrikulering innen avtalt frist	Medfører at iverksetting av oppmålingsforretning og matrikkelføring utsettes, og frist for fullføring av dette arbeidet avtales med rekvisisjonen, jf. ml § 35 første ledd. Fristen løper fra det tidspunkt tillatelse etter pbl § 20-1 m gis. Innen avtalt frist løper ut må rekvisisjonen sende inn kopi av rekvisisjonen på nytt slik at oppmålingsforretning blir iverksatt.
Matrikulering uten fullført oppmålingsforretning	Dette alternativet er kun aktuelt ved opprettelse av ny matrikkelenhet. Medfører at matrikkelenheten som er søkt opprettet føres i matrikkelen uten at oppmålingsforretning er fullført, jf. ml § 6 andre ledd og mf § 25. Kommunen skal sette frist for når oppmålingsforretning skal være fullført, jf. mf § 25 (3). Innen fristen utløper skal kommunen iverksette oppmålingsforretning.

Den utfylte rekvisisjonen (dette skjema, vedlegg J) skal legges ved søknad om tiltak etter pbl i underskrevet stand.

Rundskriv fra Landbruks- og matdepartementet - M-2013-1

Myndighet	Rundskriv fra Landbruks- og matdepartementet
Dato	2013-07-01
Doknr/publisert	M-2013-1
Stikkord	Mat, fiske og landbruk.
Sammendrag	Omdisponering og deling – Lov om jord (jordlova) 12. mai 1995 nr 23 § 9 og § 12
Saksgang	M-1/2013 (12/822).Opphever rundskriv M-2003-4. Endret 17. september 2015, 25. november 2016 og sist 10. januar 2018.
Sist oppdatert	2018-06-19

7. Deling – jordloven § 12

7.1 Jordloven § 12

Jordloven § 12 fikk vesentlige endringer ved lov 14. juni 2013 nr. 46 om endringer i jordlova. Bestemmelsen har nå følgende ordlyd (endringene er i kursiv for å gjøre dem synlige):

Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk *må godkjennast av departementet. Det same gjeld* forpakting, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett til del av eigedom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren). Med eigedom meiner ein òg rettar som ligg til eigedomen og partar i sameige.

Skal dyrka jord takast i bruk til andre formål enn jordbruksproduksjon, eller skal dyrkbar jord takast i bruk slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida, kan samtykke til deling ikkje givast utan at det er gitt samtykke til omdisponering etter § 9.

Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.

Side 14

Sjòlv om det etter tredje ledd ikkje ligg til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke givast dersom deling vil vareta omsynet til busetjinga i området.

Samtykke til deling kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla som lova skal fremja.

Føresegnene gjeld utan omsyn til om ein eigedom har fleire registernemningar når eigedomen eller ideell del av han er på same eigarhand og etter departementet sitt skjønn må reknast som ei driftseining.

Samtykke til deling er ikkje nødvendig når særskild registrert del av eigedom vert seld på tvangssal. Det same gjeld dersom det i samband med offentleg jordskifte er nødvendig å dela eigedom.

Dersom deling ikkje er rekvirert innan tre år etter at samtykke til deling er gitt, fell samtykket bort.
Departementet kan gi forskrift om høve til fradeling av mindre areal utan godkjenning i samband med grensejustering etter matrikkellova.

Utgangspunktet i *første ledd* er fremdeles at en ikke kan dele en eiendom som er nyttet eller kan nyttes til jordbruk eller skogbruk uten departementets samtykke.

Formuleringen «kan ikkje delast utan samtykke frå departementet» er erstattet av formuleringen «må godkjennast av departementet». Formuleringen «Forbodet mot deling» er erstattet med formuleringen «Det same gjeld». Videre har det som var annet punktum i første ledd blitt tredje punktum, og det som var tredje punktum har blitt annet punktum.

Hensikten med endringene er å flytte oppmerksomheten bort fra forbud. Utgangspunktet for bestemmelsen om deling skal være at deling skal tillates dersom det ikke går ut over de interessene bestemmelsen skal verne om.

Annet ledd er nytt. Det gjelder forholdet mellom bestemmelsen om omdisponering (§ 9) og bestemmelsen om deling (§ 12). Regelen lovfester gjeldende praksis når det gjelder rekkefølgen ved behandlingen av søknad etter de to bestemmelsene.

Før lovendringen kunne en ikke gi samtykke til deling med mindre ett av to lovvilkår var oppfylt. *Nytt tredje ledd* åpner for en friere tilnærming ettersom forvaltningen ikke lenger trenger å vurdere lovbestemte vilkår for å gi samtykke. Den friere tilnæringsmåten og synliggjøringen av sentrale elementer i formålsbestemmelsen går fram av tredje ledd.

Fjerde ledd er nytt og kommer til anvendelse dersom det ikke kan gis samtykke etter tredje ledd. Hensynet til bosettingen kan gi grunnlag for å gi samtykke etter fjerde ledd.

Det er ikke gjort endringer i reglene i femte til åttende ledd.

Niende ledd er nytt og gir hjemmel til å gi forskrift og gjelder fradeling av mindre areal i forbindelse med grensejustering etter matrikkeloven.

7.2 Formålet med bestemmelsen om deling

Bestemmelsen om deling i jordloven har nær sammenheng med lovens formål som er å sikre at arealressursene blir disponert på en måte som gir en tjenlig, variert bruksstruktur ut fra samfunnsutviklingen i området og med hovedvekt på hensynet til bosetting, arbeid og driftsmessig gode løsninger, se nærmere rundskriv M-1995-35 om jordlovens formål. Formålet

Side 15

med delingsbestemmelsen er å sikre og samle ressursene som grunnlag for landbruksdrift for nåværende og fremtidige eiere. Disse viktige nasjonale målene er ført videre i den nye bestemmelsen om deling.

7.3 Når får bestemmelsen anvendelse

7.3.1 «eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk»

Bestemmelsen omfatter bebygde og ubebygde eiendommer som er nyttet eller kan nyttes til jordbruk eller skogbruk. Det er uten betydning om eiendommen består av kun dyrka jord eller kun skog. Inn under bestemmelsen kommer også eiendommer som brukes til hagebruk. Eiendommen må ha en slik størrelse og beliggenhet at den kan gi grunnlag for lønnsom drift. En liten eiendom kan omfattes av bestemmelsen om deling dersom det hører dyrka jord av høy kvalitet til eiendommen. I praksis har en eiendom med totalareal på 5 dekar blitt ansett tilstrekkelig ettersom den hadde 3 dekar fulldyrka jord. Eiendommens beliggenhet er et relevant moment. Det samme gjelder kvaliteten på arealet, vekstvilkår, og hvilken produksjonsform som er påregnelig. Den eiendommen som søkes delt skal betraktes isolert. Det forhold at eiendommen egner seg som tilleggsjord, har ikke betydning for spørsmålet om eiendommen faller inn under loven. Vurderingen må ta utgangspunkt i hva en eier med alminnelige kunnskaper og erfaring kan få ut av eiendommen.

7.3.2 Rettigheter og parter i sameie

Det går fram av bestemmelsen at begrepet eiendom også omfatter rettigheter, og parter i sameie som hører til eiendommen (sameie mellom bruk). Slike rettigheter og parter kan blant annet gjelde beiteretter, seterretter, fiskeretter, jaktretter, fallretter og sameie i utmark. Fradeling av servitutter, jaktretter og fiskeretter er også regulert i hhv. servituttloven § 9, viltloven § 28 annet ledd og i lakse- og innlandsfiskeoven § 19 første ledd.

For sameieparter knyttet til fast eiendom sier sameieloven § 10 annet ledd første punktum at slike sameieparter ikke kan «avhendast utan saman med egedomen eller ein tilsvarande del av han». Lovavdelingen i Justisdepartementet legger til grunn i en tolkningsuttalelse [JDLOV-2009-1339] at et samtykke til deling etter jordloven § 12 ikke fører til at en sameiepart i et realsameie kan fradeles uhindret av avhendelsesbegrensningen i sameieloven § 10 annet ledd første punktum. Lovavdelingen legger også til grunn at sameieloven § 10 annet ledd ikke innebærer noen begrensning i landbruksmyndighetenes kompetanse til å treffe vedtak etter jordloven § 12.

7.3.3 Deling av eiendommer som ikke reguleres av jordloven

Samtykke til deling etter jordloven § 12 er ikke nødvendig for avhendelse eller bortleie av grunn etter

Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven) av 17. juni 2005

Finnmarksloven gjelder for fast eiendom og vassdrag med naturressurser i Finnmark fylke. Etter finnmarksloven § 6 er det Finnmarkseiendommen som skal forvalte grunn og naturressurser i Finnmark. Finnmarksloven § 10 har egne regler om endret bruk av utmark og avhendelse av fast eiendom. I denne bestemmelsen reguleres også bortleie av utmark.

Lov om utnyttning av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (fjellova) av 6. juni 1975

Statsallmenningsgrunn kan som hovedregel ikke avhendes. Fjelloven § 13 hjemler likevel avhendelse og bortleie av grunn i statsallmenning som tilleggsjord til gårdsbruk og til

Side 16

byggetomt. Fjellstyret, og eventuelt allmenningsstyret, skal få anledning til å uttale seg i saker om avhendelse av allmenningsgrunn.

Lov om bygdeallmenninger av 19. juni 1992

Bygdeallmenningsgrunn kan som hovedregel ikke selges eller festes bort, med mindre loven selv åpner for det, jf. bygdeallmenningsloven § 1-2. Etter lovens § 2-3 kan bruksrett i bygdeallmenning ikke skilles fra den jordbrukseieendommen som retten tilligger. Den kan heller ikke leies bort uten i forbindelse med forpaktning av den berettigede eiendom.

Unntakene for fradeling etter finnmarksloven, fjelloven og bygdeallmenningsloven har sammenheng med at avhendelsen normalt vil innebære fradeling av mindre tomter/parseller fra store eiendommer det ikke er naturlig å anse som «eigedom» eller «driftseining» i jordlovens forstand.

7.3.4 Deling av eiendom med flere registerbetegnelser

Bestemmelsen om deling gjelder uten hensyn til om eiendommen består av flere «registernemningar» (gårds- og bruksnummer), jf. jordloven § 12 sjetle ledd. Vilka'ene er at de forskjellige delene er på «same eigarhand» og etter departementets skjønn «må reknast som ei driftseining».

«same eigarhand»

Samme eierhånd betyr at de ulike gårds- og bruksnummer må eies av en og samme person. Det er for eksempel ikke tilfelle dersom ektefeller eier hver sin eiendom. Eiendommene er imidlertid på samme eierhånd om en ektefelle i tillegg til sin egen eiendom råder over avdødes eiendom i henhold til uskiftebevilling. En spesiell situasjon har en når en eiendom eies av en person i eneeie og personen også har en sameiepart i en annen eiendom. Sameieparten og eiendommen vil da være på samme eierhånd.

«må reknast som ei driftseining»

Selv om flere eiendommer er på «same eigarhand», kan de ikke automatisk regnes som en driftsenhet i jordlovens forstand. Det må foretas en konkret og individuell vurdering. Det er ikke nok at de er egnet til å drives sammen. En må være spesielt nøye med vurderingen der eiendommene er kommet på samme eierhånd ved en tilfeldighet.

Ved vurderingen av om en kan regne eiendommene som en driftsenhet er det av betydning om de ulike eiendommene ligger slik til at de rent faktisk egner seg for å drives sammen. Den driftsmessige avstanden er et moment i vurderingen. Det samme er om eiendommene har vært drevet sammen. Det er ikke noe krav om at eiendommene skal være drevet sammen en viss tid.

Forholdet mellom jordloven § 12 og odelsloven § 14

En spesiell situasjon har en hvor driftsenheten består av eiendommer med ulik odelsrettslig status. Det er sikker rett at det ikke er nødvendig med samtykke til deling når en driftsenhet deles i medhold av delingsprinsippet odelsloven § 14. Behandling etter jordloven § 12 kan unnlates når deling gjennomføres som ledd i en ordinær odelsløsningssak eller når det ellers ikke er tvil om at det dreier seg om en driftsenhet som kunne blitt delt etter odelsloven § 14. Når det gjelder deling utenom en ordinær odelsløsningssak, må det dreie seg om en fordeling mellom odelsberettigede. Det er nødvendig med godkjenning til deling dersom eieren for eksempel ønsker å beholde en odelseiendom selv, og ellers vil overdra en eller flere odelseiendommer til noen med eller uten odelsrett. Det vil videre være nødvendig med

Side 17

godkjenning til deling dersom eieren overdrar en odelseiendom til en odelsberettiget og en odelseiendom til en uten odelsrett. Odelsloven § 14 fanger ikke opp noen av disse tilfellene.

Hvorvidt det dreier seg om en eller flere eiendommer etter odelsloven § 14, er et rettslig spørsmål. Etter omstendighetene kan avgjørelsen være vanskelig. Odelsloven § 14 gjelder bare fordeling av tidligere selvstendige enheter. Det er et minstekrav at de aktuelle eiendommene hver for seg fyller kravene til odlingsjord, jf. odelsloven § 1 og § 2. Det må tas hensyn til eiendommenes beliggenhet i forhold til hverandre og ressursituasjonen på eiendommene. Det er i praksis lagt vekt på samdriftens varighet og intensitet. Det er også et moment av betydning om kretsen av de odelsberettigede er lik for eiendommene det er aktuelt å fordele.

I de tilfeller kommunen ser at det ikke er nødvendig med samtykke til deling fordi det dreier seg om to eller flere odelseiendommer, må kommunen orientere parten om at deling kan skje uten hinder av jordlovens delingsbestemmelse. Innbetalt delingsgebyr må i så fall refunderes.

Kommunen kan søke bistand hos fylkesmannen eller Statens landbruksforvaltning dersom den er i tvil om det er nødvendig med delingssamtykke.

Kommunens standpunkt er ikke et enkeltvedtak som kan påklages.

7.3.5 Delingsbegrepet

Bestemmelsen om deling rammer disposisjoner over del av eiendommen av rettslig art. Eierens faktiske disposisjoner over del av eiendommen rammes ikke av bestemmelsen. Det vil bestemmelsen derimot kunne gjøre dersom eieren faktisk lar noen få rett til å bruke deler av eiendommen.

En fradeling med opprettelse av ny matrikkelenhet (jf. Matrikkelloven § 5) er alltid å betrakte som deling i henhold til jordloven § 12 selv om den ikke følges opp av noen overføring av rett. En overføring av rett til del av eiendommen vil kunne rammes av bestemmelsen selv om det ikke er gjennomført noen delingsforretning. Overføring av eiendomsrett vil rammes. Det samme gjelder forpakting, tomtefeste og lignende leie- eller

bruksrett til del av eiendommen dersom retten er stiftet for lengre tid enn 10 år eller ikke kan sies opp av eieren.

Bruksretter må være av et visst omfang for at bestemmelsen om deling skal komme til anvendelse. Bruksretter som for eksempel vei- og vannrett rammes normalt ikke. Det samme gjelder rett til stolpefeste i forbindelse med anlegg av kraft- og telefonlinjer. Derimot vil anlegg av transformatorer og lignende kunne omfattes. Det samme gjelder anlegg av lysløype og lignende.

Etablering av eierseksjoner, jf. eierseksjonsloven § 1, krever samtykke.

[Lovdatas anmerkn.: Eierseksjonsloven (1997) er opphevd.]

Bruksrett til et bolighus på eiendommen på mer enn ti år må godkjennes. Etter fast praksis er det imidlertid ikke nødvendig med samtykke til deling når overdrager sikrer seg borett (kårrett) til ett av bolighusene på eiendommen i forbindelse med generasjonsskifte. Avtalen må ikke gå ut over det som er nødvendig for å sikre ordinære kårretter innenfor det som vanligvis går inn under slike avtaler.

Etter fast praksis kreves det samtykke til deling når festet tomt blir overdratt i de tilfeller søknad om bortfeste ikke har vært behandlet som delingssak etter jordloven. Nytt samtykke er

Side 18

også nødvendig dersom det i forbindelse med behandlingen av søknaden om bortfeste uttrykkelig ble satt som vilkår at tomte skulle festes bort og ikke selges.

Bestemmelsen om deling rammer ikke spalting av eiendomsretten i hele eiendommen. Når flere overtar i sameie er det heller ikke nødvendig med godkjenning.

Videre er det ikke nødvendig med delingstillatelse når særskilt registrert del av eiendommen blir solgt ved tvangssalg, jf. jordloven § 12 femte ledd. Dette gjelder enten rekvirenten har pant i hele driftsenheten eller bare i den delen som blir solgt. Delingstillatelse er heller ikke nødvendig når det i forbindelse med jordskifte er nødvendig å dele en eiendom.

I søknaden og i etterfølgende korrespondanse med saksbehandler, ytrer søker ønske om å få tillatelse til å bruke traseen fra Savjord i de tilfeller hvor Savåga er for stor til at den lar seg krysse fra Selfors. Dette i tillegg til tillatelsen hun allerede har til å kjøre fra Selfors og oppover lia, og som utgår 31. desember 2021. Saksbehandler har orientert søker om at det normalt ikke gis mer enn én tillatelse til samme formål, og at det kan være behov for at ny tillatelse enten erstatter eksisterende eller at ny tillatelse først gjøres gjeldende fra 1. januar 2022. Søker er inneforstått med dette.

Søknaden skal vurderes etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6. Søknaden skal også vurderes mot prinsippene i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8 til 12.

Lovgrunnlag:

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6:

I unntakstilfelle kan kommunestyret – eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer – etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 – § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Rundskriv T-1996-1:

7.3.2 Tillatelse ved særlig behov, § 6

Lovens vilkår

«Bestemmelsen er streng. Følgende betingelser må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis:

- søkeren må påvise et særlig behov,
- behovet må ikke knytte seg til turkjøring,
- behovet må ikke kunne dekkes på annen måte, og
- behovet må vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

Hva som er «unntakstilfeller», «særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring» og «som ikke kan dekkes på annen måte» beror på en konkret skjønnsmessig vurdering. Ved skjønnsvurderingen må lokale forhold kunne spille inn, men likevel slik at bestemmelsens strenghet ivaretas.»

Transport av bevegelseshemmede/funksjonshemmede

«Forskriftens § 5 første ledd bokstav b gir en bestemmelse om funksjonshemmedes adgang til snøscooterkjøring (...). Dersom bevegelsesvanskene skyldes alder eller midlertidig sykdom, eller det gjelder transport med annet enn snøscooter, må tillatelse i tilfelle vurderes etter forskriftens § 6.

Bevegelseshemmede/funksjonshemmede stiller i en gruppe for seg som har større behov for, og må gis større muligheter enn andre til å bruke motoriserte fremkomstmidler. De kan således ha et «særlig behov» for motorferdsel etter forskriftens § 6. Om den enkeltes bevegelseshemming er av en slik art at det foreligger et «særlig behov», må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. I denne forbindelse kan det være aktuelt å legge vekt på legeerklæring.

Slik kjøring kan ikke sies å være turkjøring som ikke kan tillates. Ved vurderingen av om lovens kriterier for å gi tillatelse er oppfylt, må det legges vekt på graden av funksjonshemming/bevegelseshemming og hva slags kjøring det søkes om. Det kan gis

tillatelse til transport til bestemte steder etter en nærmere vurdering, f.eks. hytte eller utfartssted, mens kjøring ut over dette bør man være restriktiv med å tillate.

Før det eventuelt gis slik dispensasjon, skal søkerens behov for transport vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum. Det bør i tillatelsen presiseres hvilken rute tillatelsen gjelder for og fastsettes et bestemt antall turer.

Gjelder det søknad om kjøring på barmark, vil det ha betydning om kjøringen kan skje langs veg som regnes for utmark etter lovens § 2, etter opparbeidet trasé o.l. På den måten vil motorferdselen være til minst mulig skade og ulempe for natur og friluftsliv.»

Vurdering:

Rundskriv T-1996-1 fra Miljøverndepartementet utdyper forskriftens § 6, særlig med hensyn på kjøring på barmark. Departementet legger videre til grunn at bevegelsehemmede/funksjonshemmede har større behov for, og må gis større muligheter enn andre til å bruke motoriserte fremkomstmidler. De kan således ha et «særlig behov» for motorferdsel etter forskriftens § 6. Det kan være aktuelt å vektlegge legeerklæring. Slik kjøring kan ikke sies å være turkjøring som ikke kan tillates.

Ut fra legeerklæringen fremkommer et behov for å kunne benytte motorisert kjøretøy i forbindelse med bruk av hytta.

Vi vurderer at det eksisterer et reelt behov for å kunne bruke ATV, men må forholde oss til målet om å redusere motorferdselen til et minimum. I 2017, sist Selfors fikk tillatelse til samme formål, ble det ikke fastsatt noe fast antall turer av PLR, men ifølge kommunens retningslinjer for motorferdsel i utmark som ble revidert i 2020 skal dispensasjoner begrenses til antall turer. I liknende saker har søkere tidligere fått innvilget inntil ti årlige turer, men i sak 12/21 vedtok PLR å tillate inntil 20 årlige turer på barmark for bevegelse-/funksjonshemmet. Senere tilsvarende søknader har også fått innvilget 20 årlige turer.

Søker ber i denne omgang i utgangspunktet om tillatelse til å kjøre via Savjord, da i tillegg til eksisterende trasé og tillatelse for kjøring fra Selfors. I følge kart vedlagt søknaden, er det ønskelig å kjøre så langt opp som mulig, langs eksisterende skogsvei og kjørespor. Altså ikke hele veien opp til hytta. I telefonsamtale med saksbehandler den 10. juni, ytret søker ønske om å beholde dagens trasé dersom hun ikke kan få innvilget begge alternativer. I tråd med å begrense motorferdselen til et minimum, især på barmark, er det normal praksis å kun tillate kjøring langs én fast trasé. Etter søkers ønske, er da traseen fra Selfors til Krokåga/Lingrasmoen foretrukket. Samtidig, som funksjonshemmet med behov for motorisert kjøretøy for å komme seg opp mot hytta, kan vi se at det kan eksistere et spesielt behov for å bruke alternativ trasé via Savjord når kryssing av elva ved kjøring på Selfors ikke er mulig.

Utvalget bes ta stilling til om det er aktuelt å åpne for bruk av traseen på Savjord i de tilfeller hvor kryssing av Savåga ikke er mulig. Videre må utvalget ta stilling til om det kan gis en ekstra tillatelse til motorferdsel slik det er omsøkt, eller om det mest hensiktsmessige er å slå sammen de to tillatelsene (dersom traseen på Savjord er aktuell). Sistnevnte kan løses enten ved å oppheve Plan- og ressursutvalgets vedtak 5/17 i nytt vedtak, eller ved å fastsette at ny tillatelse her vil gjelde først idet eksisterende tillatelse utgår. Rådmannens innstilling åpner for å bruke traseen på Savjord kun når Savåga ikke kan krysses, og at nytt vedtak opphever politisk vedtak 5/17 i PLR.

Denne ferdselen, sammen med annen kjøring, vil ikke gi betydelig skade eller slitasje på veien (ei heller natur eller friluftsliv), og antall turer samt angitt trasé anses som hensiktsmessig også i dette tilfellet.

Den omsøkte kjøringen er vurdert opp mot naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet). Med de vilkår som settes til barmarkskjøring i dette omfanget vil kjøringen ikke skade naturmangfoldet. Denne kjøringen samt annen kjøring i området vurderes heller ikke til å medføre en for stor belastning på økosystemet.

En helhetsvurdering av omsøkte kjøring taler for at dispensasjon etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark etc. § 6 skal gis, da lovens vilkår er oppfylt. Den omsøkte ferdselen vil ikke medføre for stor belastning på underlag, natur og friluftsliv, og det foreligger et reelt behov for transport på barmark.

Vedlegg:

- Kart over trasé Selfors:

- Kart over trasé Savjord

